

TESI DOCTORAL

**EL PROCÉS D'ESTANDARDITZACIÓ DE LES
LLENGÜES, ESTUDI COMPARATIU I
APLICACIÓ A LA LLENGUA AMAZIGHA**

**CARLES CASTELLANOS
BELLATERRA NOVEMBRE 1997**

Secció 1. Lèxic referent a la casa

1§§1	casa/maison	F.P: tigemmi (+ΣX≠CCΣ) Rfp:[tigMi, tigeMi] F.S:taddart, axxam Rfp:[taDarj, taDart]	El mot "taddart" pot prendre, més aviat l'accepció d'"habitatge" d'acord amb el contingut semàntic de l'arrel "D-R"; i "axxam" l'accepció de "llar", "estança o estada", "cambra". En aquest cas, doncs, l'opció estandarditzadora hauria de basar-se en el moment actual en la pluralitat de propostes lexicals tot tendint a una certa especialització. Transcrivim la "t" espirantitzada [-t], com a "t". (Criteri: Sistema Fonològic Panamazigh=SFP)
1§§3	habitació,cambra /chambre	F.P: axxam (•XX•E) F.S:abanu	Hem donat preferència a "axxam" en aquest sentit de cambra.
1§§4	llar (de foc)/foyer (feu)	F.P: takat (+•R•+) F.S:tiycryart	Rebutgem l'arabisme "kanun".
1§§5	aixopluc/refuge,abri	F.P: asqif (•OZΣll) Rfp:[asqif] [asQif]	Malgrat ésser un mot d'origen àrab, l'extensió general en fa aconsellable l'acceptació.
1§§6	tenda, tendal/tente	F.P: axzan (ACV) F.S:taferruit	En aquest cas sembla recomanable d'establir una designació genèrica i d'altres designacions específiques. (v. elements següents: 1§§6.1 i 1§§6.2).
1§§6.1	de nòmada/de nomade	F.P:aeiccu (ACV), aclub (ACV) F.S:taxaimt	(v. 1§§6)
1§§6.2	de firaire, de soldat /de forain, de soldat	F.P:aqidun (ACV) F.S:ragijun	(v. 1§§6)
1§§7	castell/château	F.P: tiyremt (+ΣΨO÷C+)	Hem rebutjar l'hispanisme "aqastiyu" i l'arabisme "lberj". Els mots "agadir" i "taqseft" poden tenir usos específics.
1§§8	pis/étage	F.P:taduli (+•Λ:llΣ) F.S: tayurfet, tlebbqa	Donem preferència a les formes més genuïnes i distintives. El mot "tayurfet" podria ésser utilitzat en el sentit de "pis de dalt". "tisi" és més aviat el "terra", la superfície inferior d'un pis.
1§§10	teulada/toit	F.P: azger (•Xλ÷O) F.S: ak'fat, tazeqqa, esskef	En aquest apartat i el següent intentem establir una distinció entre "sostre" i "teulada" nocions de designació poc definida en alguns parlars.
1§§10.1	sostre/plafond	F.P: istaq (ΣOO•E)	v. comentari precedent.
1§§13	taula/table	F.P: tt abla (EE•Φll•) F.S:tabra	Considerem secundària la realització rifenya. Rebutgem l'hispanisme "lmissa". La forma "lmayda" podria rebre un ús específic.
1§§14	cadira/chaise	F.P: lkursi (ACV) F.S: rkursi Rfp:[rkasi, rkursi, rkarsi, rk'asi]	Considerem com a secundària la forma rifenya amb rotacisme, encara que no notem algunes realitzacions dialectals

1§§15	miral/miroir	F.P: tisiṭ (+ΣOΣ+) Rfp:[tisiṭ, ṭisiṭ]	Transcrivim l'espantització de /t/ amb "t" (SFP). Rebutgem els arabismes "ṭemri" i "ṭalmriṭ".
1§§16	llum/lumière	F.P: tifawṭ (+Σ)(•L+) Rfp:[tifawṭ, ṭefawṭ, ṭfawṭ]	Restituïm la "i" del prefix elidida en alguns parlars. Transcrivim l'espantització de /t/ amb "t" (SFP).
1§§17	racó,cantó/coin	F.P: tiymert (+ΣY[•O+) Rfp:[tiymert, ṭiymert, ṭaymart]	Escollim la forma més estesa
1§§18	porta/porte	F.P: tawwart, taflut (+•L[L]•O+, +•[ll]:+) Rfp:[tawwart, ṭabburt, taggurt] Rfp:[taflut, ṭiflut]	Optem per una solució doble. La grafia de la primera proposta és "tawwart" transcrivint "ww" l'aproximant tensa (la grafia "ww" pot representar més fàcilment les tres realitzacions). Pel que fa a la segona proposta, donem preferència a la forma amb "ta" més regular com a forma de singular. Transcrivim l'espantització de /t/ amb "t" (SFP).
1§§20	clau/clef	F.P: tasarut (+•O•O•+)	Rebutgem la forma "rmeftel" malgrat ésser prou usual.
1§§26	biga/poutre	F.P: ajgu, agejdi, (•IX:, •X=IΛΣ) ṭahnayt (ACV) Rfp:[ṭahnit, ṭahnayt, ṭahnit]	Optem per una solució triple. Transcrivim l'espantització de /t/ amb "t" (SFP). Pel que fa a "asalas" té el significat específic de "biga grossa".

Secció 2. La numeració i el temps cronològic

La numeració

Podem observar que el sistema del tacelhit és un sistema de numeració de base vigèsimo-decimal, és a dir, que agrupa els nombres en grups de vint i dins cada grup de vint en nombres de base deu.

Assenyalem de passada que aquest és també el sistema de numeració de l'euskara (en aquesta llengua "ogei"= vint; "irurogei" (tres-vint) = seixanta etc.), sistema que es troba parcialment en francès estàndard (a partir del número seixanta: "soixante-dix"= setanta; "quatre-vingt"= vuitanta...).

Aquest és també el cas en danès (a partir del número quaranta: "tres" = seixanta ;"halvtreds"= cinquanta;"firs"=vuitanta; "halvfjerds"=setanta.....). L'origen d'aquesta numeració danesa és evidentment vigèsimo-decimal ("tres" (60)= "tre" (3)x "tyve" (20); "firs" (80)= "fire"(4) x"tyve" (20) etc.) però sense que n'hagin quedat traces clares en les formes actuals.

El que és interessant de remarcar pel que fa a l'estandardització danesa és que aquest tipus irregular de numeració ha plantejat tantes dificultats per a la comptabilitat decimal habitual que en la vida comercial s'ha posat en ús una numeració simplificada de base decimal, mitjançant nombres del tipus de toti=20, treti=30, firti=40, femti=50 etc. formats de la combinació de les unitats: 2:to, 3:tre, 4:fire, 5:fem etc i del nombre 10:ti) tal com ho assenyalen JONES&GADE (1994:98-99).

Aquesta numeració decimal ha modificat també la combinació de les unitats i les desenes i així nombres com el 24 i el 63 (la forma tradicional dels quals és "fireogtyve" (quatre-i-vint) i "treogtres" (tres-i-seixanta)) són en aquesta forma estandarditzada: "totifire" i "sekstire".

Pel que fa a la llengua amazigha els parlars que, a més del tacelhit, han mantingut la numeració autòctona (com el mozabita i el tamaceyt esmentades a la pàg.XX) se serveixen d'un sistema de base decimal. En l'estandardització pan-amazigha caldrà prendre sens dubte en consideració aquest aspecte de la base de numeració.

D'acord amb aquestes consideracions proposem els nombres següents per a l'Amazigh Comú:

Xifra	Nombres cardinals (<i>masculí/femení</i>)
1.	yan - ijjen - yiwen / yat - ijjent - yiwet
2.	sin / snat - sent
3.	krađ / krat
4.	kkuz / kkuđt
5.	semmus / semmust
6.	sedlis / sedlist
7.	sa / sat
8.	ttam / ttamt
9.	tza / tzat
10.	mraw / mrawt
11.	yan(*)đmraw/yan(*)đmrawt
11.	sindmraw/sindmrawt
13.	krađmraw/...
14.	kkuzđmraw/...
15.	semmusđmraw/...
16.	sedlisđmraw/...
17.	sadmraw/...
18.	ttamđmraw/...
19.	tzađmraw/...
20.	sentmerwin/sentmerwint
21.	sentmerwin-d-yan(*)/sentmerwin-d-yat(*)
22.	sentmerwin-d-sin/...
23.	sentmerwin-d-krađ/...
...	
30.	kratmerwin/kratmerwint
31.	kratmerwin-d-yan(*)/kratmerwin-d-yat(*)
32.	kratmerwin-d-sin/...
33.	kratmerwin-krađ/...
...	
40.	kkuztmerwin/kkuztmerwint
41.	kkuztmerwin-d-yan(*)/kkuztmerwin-d-yat(*)
42.	kkuztmerwin-d-sin/...

43.	kkuztmerwin-d-krad/...
...	
50.	semmustmerwin/semmustmerwint
51.	semmustmerwin-d-yan(*)/semmustmerwin-d-yat(*)
...	
60.	sedlistmerwin/sedlistmerwint
61.	sedlistmerwin-d-yan(*)/sedlistmerwin-d-yat(*)
...	
70.	satmerwin/satmerwint
71.	satmerwin-d-yan(*)/satmerwin-d-yat(*)
...	
80.	ttamtmerwin/tamtmerwint
81.	ttamtmerwin-d-yan(*)/ttamtmerwin-d-yat(*)
...	
90.	tzatmerwin/tzatmerwint
91.	tzatmerwin-d-yan(*)/tztatmerwin-d-yat(*)
...	
100	twines
200	sentwinas
238	sentwinas d kraṭmerwin-d-ttam
...	
1.000	agim

(*) La forma "yan"(C) o les equivalents "ijj/ijjen"(R) i "yiwen"(Q). I la forma "yat"(C) o les equivalents "ijjent"(R) i "yiwet"(Q).

OBSERVACIONS

D'acord amb les consideracions inicials proposem una numeració de base decimal més apta per als usos actuals i de més fàcil difusió (ja que també són principalment decimals la majoria de numeracions d'origen estranger avui en curs entre els amazighòfons).

Per als nombres de l'11 al 19 hem seguit la composició del tacelhit amb les assimilacions corresponents. Per als nombres del 21 al 29 i per a la resta de desenes hem seguit també la composició amb les unitats del tacelhit però per a la forma de les desenes aïllades (20, 30, 40...) hem escollit unes formes més regulars i compactades basades en el tamzabit. Per a la denominació del 1.000 hem pres la forma simple més estesa, pròpia del tamaccyt.

Nombres ordinals

2§§1.primer/premier	amezwar, amezwaru
2§§2.primera/première	tamezwar, tamezwarut
2§§3.primers/premiers	imezwura
2§§4.primeres/premières	timezwura
2§§5.últim,darrer/dernier	aneggar, aneggaru
2§§6.última,darrera/dernière	taneggart, taneggarut
2§§7.últims,darrers/derniers	ineggura
2§§8.últimes,darreses/dernières	timeggura

Per a formar els altres ordinals en rifeny i en cabilenc es posa davant del nombre per al masculí la partícula wis (el que és o fa ...) ; i per al femení, la partícula set (la que és o fa ...) i o la partícula tis (la que és o fa...).

2§§9.segon/second,deuxième	wis-sin
2§§10.segona/seconde,deuxième	tis-snat

Collectius i Hores	
2§§11.parell/pair	F.P: tayuga F.S: tyuya
2§§11.l'hora/l'heure	F.P: asrag F.S: tsacat
2§§13.la una/une heure	F.P: tis yat (tis ijent, tis yiwet)

Secció 3. Lèxic referent als aliments i als àpats			
3§§2	pa/pain	F.P:ayrum	Forma general.
3§§3	blat/blé	F.P:irden	Reservem "imendi" per a designar els cereales en general
3§§4	espiga madura, gra /épi mûr	F.P:taydert FS:tayedrett	Les formes "tiydera" i "taydara" es poden representar per "taydert". Acceptem la forma "tayedrett" (habitual a la Cabília) com a secundària.
3§§5	farina/farine	F.P:awren F.S:agg ^{rn} , farina	Donem preferència a la forma "awren" més representativa. Però també considerem utilitzables la variant "agg ^{rn} " de fàcil comprensió, i la forma d'origen llatí "farina".
3§§6	pasta de farina /pâte de farine	F.P:arek ^{ti} F.S:arecti	Les formes "act" i "arukti" poden ésser representades per les que hem triat. Rebutgem la forma "la'ajin".
3§§7	cuscús/couscous	F.P:seksu Rfp:[seksu,seksu,seysu]	Proposem una sola forma gràfica.
3§§8	blat de moro/maïs	F.P: asengar, zumbi FS: ak ^{bal}	Malgrat les confusions existents entre la denominació de la planta i la de la panolla, seleccionem les formes més generalitzades, tot donant preferència a les que són més genuïnes. (v. article següent).
3§§8.1	panolla/épi de maïs	F.P: tasengart FS: tak ^{balt} , zumbi	Reservem les formes femenines ("tasengart", "tak ^{balt} ") per a denominar la panolla).
3§§11	carne/viande	F.P: aksum F.S:aysun, tifiyyi	"aysun" és una grafia d'abast local. "tifiyyi" és un forma secundària d'origen probablement eufèmic.
3§§13	ou/ocuf	F.P: taglayt, tamellait F.S: tamegac	No recollim les formes de fora de l'àrea considerada.
3§§15	aigua/eau	F.P: aman	Forma general.
3§§16	vi/vin	F.P: ccerab (ACV. v. §11.4)	Acceptem el mot més estès (malgrat ésser d'origen àrab) tot estandarditzant-en la grafia.
3§§17	oli/huile	F.P: zziit (ACV. v. §11.4) F.S: zzeect, ahatim, tahatimt (ACE. v. §11.4)	Hem acceptat aquest arabisme molt generalitzat tot estandarditzant-en la grafia. La forma secundària "ahatim/tahatimt" més genuïna podria ser la que hauria d'ésser incorporada a l'ACE.
3§§19	llet/lait	F.P: ayu, ayi, iyi Rfp:[ayu,ayru,axxu]	La designació de la llet és doncs "ayu, ayi o iyi". (La llet més corrent és el xerigot).
3§§20	xerigot/petit lait	F.P: ayu, ayi, iyi Rfp:[ayu,ayru,axxu]	Quan es vol designar la llet fresca aleshores cal dir "ayu ak ^{fay} " o

3§§21	llet(fresca)/lait(frais)	F.P: ak ^o fay, tag ^o fay Rfp: [ak ^o fay, akfay, ikfi, ak ^o fay] F.S: racc ^o fay, ayekfi, takfayt	simplement "ak ^o fay" o "tag ^o fayt".
3§§24	sal/sel	F.P: tisent	Les altres formes són rebutjades perquè són xenismes (en aquest cas considerats innecessaris)
3§§25	mcl/miel	F.P: tamment	Les diferents variants lleus poden suportar aquesta única grafia
3§§26	vinagre/vinaigre	F.P: lxel (ACV. v. §11.4) Rfp: [lxel, lxeld] F.S: rxeg	Acceptem aquest arabisme a causa de la seva àmplia implantació.
3§§29	tomàquet/tomate	F.P: ruma ^o tic	Hem triat una sola forma d'entre una important profusió de variants per a la forma col·lectiva. La forma per a designar la unitat podria ésser: "tatumat ^o tic" o "tamat ^o tic"
3§§30	patates, trufes/ pommes de terre	F.P: ba ^o ta ^o	Hem preferit la forma sense article.
3§§31	arròs/riz	F.P: erruz	Estandarditzem aquest mot sense assenyalar la faringalització.
3§§32	mongeta seca, fesol/ haricots secs	F.P: llubya (ACV. v. §11.4) F.S: gubiyet	Acceptem aquest arabisme a causa de la seva àmplia implantació.
3§§33	fava/fève	F.P: abaw (pl: ibawen) Rfp: [abaw, baw, ibiw]	Les formes "baw", "ibiw" poden pertànyer a la llengua oral però no haurien de transcendir a l'escriptura. Rebutgem l'arabisme innecessari "
3§§34	pèsols/petits pois	F.P: tinaffin (pl.)	Un pèsol: "tini ^o t" Nom de la planta: "tiniucit".
3§§35	cigrons/pois chiches	F.P: bhimz (ACV. v. §11.4) F.S: rjums	Acceptem aquest mot transmès per l'àrab. Donem coma a secundària una forma diferenciada.
3§§39	all/ail	F.P: tiskert F.S: ticert Rfp: [tiCert, tiscart, tiCart]	Donem dues formes, principal i secundària, pròximes. No recollim, però, gràficament l'obertura de la "a" al grup "er"
3§§40	ceba/oignon	F.P: azalim F.S: leb ^o sel, reb ^o ser	Considerem formes secundàries els arabismes.
3§§41	albergínia/aubergine	F.P: batenjal F.S: badenjar, biteljan	Acceptem diferents formes sense problemes d'intercomprensió.
3§§47	préssec/pêche	F.P: lxux (ACV. v. §11.4) F.S: rxux	Acceptem aquest arabisme a causa de la seva àmplia implantació. Donem com a secundària la realització rifenya.
3§§49	poma/pomme	F.P: tteffah	Acceptem aquest arabisme a causa de la seva àmplia implantació.
3§§50	pera/poire	F.P: tafirast	Forma general.
3§§51	albercocs/abricots	F.P: lme ^o mac (ACV. v. §11.4) F.S: rme ^o mac	Acceptem aquest arabisme a causa de la seva àmplia implantació. Donem com a secundària la realització rifenya.

3§§52	prunes/prunes	F.P: lberquq (ACV. v. §11.4) F.S: rbaquq	Acceptem aquest arabisme a causa de la seva àmplia implantació. Donem com a secundària la realització rifenya.
3§§58	dàtil/datte	F.P: tiyni	En aquest cas, rebutgem les formes arabitzants innecessàries.
3§§59	ametlla/amandes	F.P: lluz (ACV. v. §11.4) F.S: guz	Acceptem aquest arabisme a causa de la seva àmplia implantació. Donem com a secundària la realització rifenya.
3§§65	àpat/repas	F.P: sìremt (pl.tiram) F.S: tawala	Rebutgem els arabismes innecessaris. Acceptem com a forma secundària un mot que originàriament vol dir "vegada" (v. 6§§32).
3§§67	dinar/déjeuner	F.P: imekli F.S: amecri	Acceptem dues variants poc diferenciades, l'una com a preferent i l'altra com a secundària.
3§§68	sopar/dîner	F.P: imensi F.S: amensi	Acceptem dues variants poc diferenciades, l'una com a preferent i l'altra com a secundària.
3§§72	te/thé	F.P: atay F.S: llatay	Acceptem dues variants poc diferenciades, l'una com a preferent i l'altra com a secundària.
3§§73	café/café	F.P: lqehwa (ACV. v. §11.4) F.S: rqaqwa	Acceptem aquest arabisme a causa de la seva àmplia implantació. Donem com a secundària la realització rifenya.

Secció 4. Lèxic referent al cos humà			
4§§1	cap/tête	F.P.:aqerru, azellif F.S.:agayyu, azegif	Hem normalitzat la grafia de la <ç> faringalitzada i incloem com a secundària la realització africada de /L/. Hem considerat també secundària la forma "agayyu" a causa del matis despectiu que té en alguns usos dialectals. Reservem per a les variants "uxsas" i "ixf" el sentit d'extremitat.
4§§2	cara/visage	F.P.:udem F.S.:ayembub	"udem" és la forma àmpliament general.
4§§3	boca/bouche	F.P.:imi F.S.:aqemmun	"imi" és la àmpliament general.
4§§4	llavi/lèvre	F.P.:acenfir,agencic,ancur F.S.:ayencic,anfur	Proposem com a formes preferents les formes més esteses i més estandarditzables gràficament. Les formes secundàries són simples variants formals. La diversitat de formes restant del recull interdialectal poden prendre sentits específics: "ancuc, taxencuc, agenfir" = llavi superior; "axmun" = llavi inferior.
4§§5	nas/nez	F.P.:anzaren (pl);sing:inzer F.S.:inxar,tinzar	Les formes amb "z" semblen les més estandarditzables. Reservem les altres formes en singular o diminutives (inzer, inxer, tinzert) per a la designació de cada nariu. Hem desestimat per a l'AC les formes d'àmbit local reduït o amb matisos despectius.
4§§6	galta/joue	F.P.:amayeg,ameggiz F.S.:aggay,taggayt,amadel	No recollim la forma "lhenk" d'origen àrab perquè existeixen formes genuïnes ben esteses i arrelades. Una elaboració més aprofundida podria portar a la distinció entre les designacions de "galta" i de "queix".
4§§7	front/front	F.P.:anyir,tanyert F.S.:igenzi,amul	Les formes preferents són les que essent utilitzades per parlars ben implantats poden recobrir un ventall més ampli de variants dialectals.
4§§8	cella/sourcil	F.P.:timmi, pl:timmiwin F.S.:timuit	"timmi" és la forma àmpliament general. Desestimem les confusions amb la designació precedent de "front"
4§§9	llengua/langue	F.P.:ils F.S.:irs	"ils" és la forma àmpliament general.
4§§10	paladar/palais	F.P.:aney F.S.:anya	"aney" és la forma més àmpliament estesa.

4§§11	gorja/gorge	F.P:agerjum,temijja F.S:agerjunt, agerjuj	Les formes preferents són les més àmpliament esteses. Els mots "taguq,taqqait" tenen el sentit de: "canyó/gosier"
4§§11	dent/dent	F.P:uxs	La forma "uxs" sembla la més adequada per a la designació genèrica de dent. Les altres formes "ugel", "tiymest" etc. foren més apropiades per a designacions específiques (v. elements següents). Les formes diminutives "tuxst", "tugelt" es podrien reservar per a designar les dents incisives.
4§§13	queixal/dent molaire	F.P: tuiymest F.S: tiymest,azerg,tasert	La forma "tuiymest" sembla la més adequada per a la designació preferent del queixal
4§§14	ullal/canino(dent)	F.P:ugel F.S:uyb, aymuz	La forma "ugel" sembla la més adequada per a la designació preferent del queixal
4§§15	ull/oeil	F.P:tit (pl:alten) F.S:(pl:tiṭawin)	La forma preferent és la més àmpliament estesa.
4§§16	pestanya/cil	F.P:abliwen (sing:abel) F.S:abriwen (sing:abriw)	Preferim la forma més àmpliament estesa. El mot "irgel" és reservat per a designar la parpella (4§§17)
4§§17	parpella/paupière	F.P:irgel	La forma triada és la més àmpliament estesa.
4§§100	pectó/baiser	F.P:asuden F.S:taqemmunt Rfp:[taqeMunt, taqeMunt]	Transcrivim l'aspirantització de /t/ amb "t" (SFP). No recollim l'assimilació /mt/ >/nt/. (Criteri de transparència morfològica, ja que tenim la forma masculina "aqemnum" amb "m").
4§§110	llibertat/liberté	F.P:tilcili Rfp:[tilcLi][tircLi]	Acceptem una única grafia amb "l" ja que es tracta d'un neologisme

Secció 5. Persones i parentiu, propietats i accions personals			
5§§2	pare (el meu pare) /père (mon père)	F.P: baba (ⴱⴰⴱⴰ) F.S: yimmi, ummi, ma-	"baba" és la forma més àmpliament estesa
5§§3	mare (la meua mare) /mère (ma mère)	F.P: yemma (ⴱⴰⴱⴰⴱⴰ) F.S: yimmi, ummi, ma-	La forma "yemma" és la més comprensiva.
5§§4	fill (el meu fill) /fils (mon fils)	F.P: mmi (ⴱⴰⴱⴰ) F.S: iwi, memmi	La forma "mmi" és la més comprensiva.
5§§5	fills (de)/enfants (de)	F.P: ayt (ⴱⴰⴱⴰ)	Es tracta de la forma avantposada al nom "fills de". L'equivalent de fills com a designació independent apareix a 5§§10. No incloem la forma d'àmbit més restringit "at".
5§§6	filla (la meua filla.) /fille (ma fille)	F.P: yelli (ⴱⴰⴱⴰⴱⴰ) F.S: yeḡi	"yelli" és la forma més àmpliament estesa
5§§7	filles (les meves filles) /filles (mes filles)	F.P: yessi (ⴱⴰⴱⴰⴱⴰ) F.S: isti	"yessi" és la forma més comprensiva. De tota manera hem acceptat com a secundària la forma tacelhit.
5§§8	fill gran/ainé	F.P: amenzu (ⴱⴰⴱⴰⴱⴰ) F.S: ixfeddi	"amenzu" és la forma més comprensiva. De tota manera hem acceptat com a secundària la forma tacelhit.
5§§9	filla gran/ainée	F.P: tamenzut (ⴱⴰⴱⴰⴱⴰ) F.S: tixfeddit	"tamenzut" és la forma més comprensiva. De tota manera hem acceptat com a secundària la forma tacelhit
5§§10	fills, mainada /enfants, progéniture	F.P: tarwa (ⴱⴰⴱⴰⴱⴰ) F.S: araw	Seguim Laoust per a donar preferència a la forma "tarwa"
5§§19	home/homme	F.P: argaz (ⴱⴰⴱⴰⴱⴰ) Rfp: [argaz, aryaz, ayaz]	Transcrivim la [g] afeblida en [y] com a "g". Criteri: "Sistema Fonològic Panamazigh" (SFP)
5§§11	germà (el meu) /frère (mon)	F.P: ḡma (ⴱⴰⴱⴰ) Rfp: [ḡma, uma, gma]	"ḡma" és la forma més comprensiva

Secció 6. El temps cronològic

Els mesos de l'any (m)

Per a la designació dels mesos de l'any hem donat preferència a les formes d'origen llatí a causa de la seva extensió i el seu arrelament. Proposem les formes següents:

6§§m1	gener/janvier	F.P:ennair Rfp:[cNair,yeNayer,iNair,inar]
6§§m2	febrer/février	F.P:febrair F.S:brair, furar Rfp:[brair, febrair, febrayer, furar, cebrari, xubrair, xubrail]
6§§m3	març/mars	F.P:mars Rfp:[mars,maçs,meyres,mayres]
6§§m4	abril/avril	F.P:ibrir Rfp:[ibrir,yebrir,ibril]
6§§m5	maig/mai	F.P:mayu Rfp:[mayu,maggu,magu,maYuh]
6§§m6	juny/juin	F.P:yuniu Rfp:[yuniu,yenyu,lulyuh]
6§§m7	juliol/juillet	F.P:yuliu Rfp:[yuliu,yuliu,z,lulyuz]
6§§m8	agost/août	F.P:yuet
6§§m9	setembre/septembre	F.P:cetambir Rfp:[cetambir,cutambir,cetember]
6§§m10	octubre/octobre	F.P:ktuber Rfp:[ektuber,ektuber,tuber,tuber,xetuber]
6§§m11	novembre/novembre	F.P:nuambir Rfp:[nuambir,nuember,nuwambir]
6§§m11	desembre/décembre	F.P:dijambir Rfp:[didjember,dijember,seember,dujambir,bujlamber]

Les formes triades són les més esteses i representatives i aquestes formes de base llatina són també les més fàcilment estandarditzables tenint en compte les designacions més utilitzades internacionalment.

Les formes per a l'Amazigh Comú per als dies de la setmana (d) proposem són??

6§§d1	dilluns / lundi	asibas
6§§d2	dimarts / mardi	akras
6§§d3	dimecres / mercredi	askwas
6§§d4	dijous / jeudi	asemwas

6§§d5	divendres / vendredi	asedyas
6§§d6	dissabte / samedi	asamas
6§§d7	diumenge / dimanche	aynas

Aquestes formes tenen l'avantatge d'ésser molt simples i fàcilment comprensible un cop coneguts els set primers elements de la numeració amazigha. A més té l'avantatge de relacionar els dies de la setmana amb la numeració, seguint així una tradició ja existent al país (on els dies de la setmana corresponen a la numeració, encara que es tracta de la numeració d'origen àrab).

D'altres termes generals referents al temps cronològic són:

6§§1	temps/temps	F.P:akud F.S:zzeman, lweqt, lmudda Rfp (lweqt): [lweqt,erwqt,rwaxt]	"akud" és un neologisme proposat per <i>Amawal(1990)</i> . Admetem com a secundàries les formes d'origen àrab.
6§§2	dia/jour	F.P:ass	És una forma àmpliament estesa.
6§§3	avui/aujourd'hui	F.P:ass-a F.S:y-ass-a	"ass-a" és la forma més simple i fàcilment comprensible. Acceptem com a secundària la forma amb "y" prefixada. Rebutgem les variants més locals i l'arabisme "nehar-a" totalment innecessari.
6§§5	matí/matin	F.P:sebah(ACV) Rfp [eS1bah,scBah,sebah]	Acceptem (per a l'ACV) aquest mot d'origen àrab, àmpliament estès.
6§§6	migdia/midi	F.P:azgenwass F.S:azyenwass	Proposem aquest neologisme format semblantment a la forma rifenya existent.
6§§7	tarda/après-midi	F.P:tameddit F.S:tazdui Rfp[tazdui,tazuit]	v. comentari següent 6§§8
6§§8	vespre/soir	F.P:tameddit F.S:tadugg*at	Proposem com a forma preferent per a 6§§7 i 6§§8 "tameddit" força estesa. I com a formes secundàries les pròpies del taixelhit.
6§§9	alba/aube	F.P:tefjer F.S:refjar Rfp [refjar, erfjer]	Acceptem (per a l'ACV) aquest mot d'origen àrab àmpliament estès.
6§§10	nit/nuit	F.P:id Rfp [idq,yed] F.S:giret Rfp [eLiret, giret]	La forma "id" és àmpliament estesa. Acceptem com a secundària la forma d'origen àrab usual al Rif.
6§§11	demà/demain	F.P:azekka F.S:tiwecca	La forma "azekka" és àmpliament estesa. "tiwecca" és pròpia del Rif.
6§§13	ahir/hier	F.P:idenud, idelli, idgam F.S:ndiwass	Donem preferència a les formes en "id"
6§§15	setmana/semaine	F.P:imalass	Considerem preferent la forma

		F.S:ddurt, simana	d'origen autòcton. Acceptem, però, com a secundàries altres formes.
6§§16	mes/mois	F.P:ayyur F.S:raggur	Donem preferència a la forma més estesa. Acceptem com a secundària la realització cabilena. No acceptem l'arabisme corrent en rifeñy.
6§§17	any/an(année)	F.P:assegg°as Rfp[aSeg°as,aSG°as,aSG°as]	Aquesta forma és àmpliament estesa i pot recollir diferents realitzacions.
6§§18	aquest any, enguany/ cette année	F.P:assegg°as-a F.S:γ-assegg°as-a, γ-assegg°as-ad	v.comentari anterior. Recollim com a secundàries algunes formes que no dificulten la comprensió.
6§§20	l'any vinent /année prochaine	F.P:imal F.S:imar,qabel	Donem preferència a la forma més estesa i més fàcilment representativa.
6§§21	primavera /printemps	F.P:tafsut	Acceptem tan sols aquesta forma àmpliament estesa.
6§§22	estiu/été	F.P:anebdu F.S:tanebdut	Acceptem tan sols els mots autòctons. I com a secundària una forma femenina.
6§§23	tardor/automne	F.P:lexrif Rfp [lexrif,berif] F.S:rexfif	Acceptem l'única forma aparentment en ús l'arabisme "lexrif" del qual acceptem com a secundària una realització rifeña.
6§§24	hivern/hiver	F.P:tagerst F.S:tagrist,tigerza,ccetwet	Donem preferència a la forma més implantada. Donem com a secundàries altres formes per a les quals hem preferit les variants més estandarditzables.
6§§28	hora/heure	F.P:asrag F.S:tamert,tsaat	Donem preferència a un neologisme. Acceptem com a secundàries les variants d'origen àrab més adaptades a la llengua amazigha.
6§§29	minut/minute	F.P:dqiqa,teminut	Considerem igualment acceptables aquestes formes d'origen àrab i llatí.

Pel que fa als altres elements lexicals no cronològics d'aquesta secció proposem els següents per a l'Amazigh Comú:

6§§32	una vegada /une fois	F.P:tikkelt, tawala (variant: tuwal) F.S:twara	Proposem com a preferents les formes més esteses. Acceptem com a secundària la realització rifeña.
6§§38/39	mig, centre /milieu, centre	F.P:tuéumt, alemmas, ammas	Proposem tres variants autòctones ben implantades per a 6§§38 i 6§§39.
6§§40	meitat/moitié	F.P:azgen F.S:azyen, nnaüü	Donem preferència a la forma autòctona més implantada.

Secció 7. Animals i plantes			
7§§2.	gos,ca/chien	F.P:aydi F.S:aqzin,aqjun	Fóra recomanable reservar les formes secundàries per a usos específics (gosset, gos jove etc.)
7§§3	gat/chat	F.F:amucc Rfp:[amuC,muc,muC,amuC] F.S:amcic,anegmar	Proposem com a preferent la forma més àmpliament estesa
7§§4	ratoli/souris	F.P:ayerda F.S:aqmumed	Mantenim el grup "er".
7§§5	rata,ra/rat	F.P:ayerdayt Rfp:[ayerdayt,ayerdayt,ayerdact]	Mantenim el grup "er". No transcrivim la palatalització de la "y".
7§§6	mul/mulet	F.P:aserdun	Mantenim el grup "er".
7§§7	cavall/cheval	F.P:ayyis,ag ^o mar	Rebutgem l'arabisme "acawdiw" i reservem "akiqar/akiqar" per a usos específics ("llavorer").
7§§8	egua/jument	F.P:tag ^o mart Rfp:[tag ^o mart,tagmart,taymart]	Rebutgem l'arabisme "rewda" i proposem la forma autòctona amb la grafia més adequada.
7§§9	poitre/poulain	F.P:awiğ F.S:ajdas,ajhıh	Donem preferència a la forma autòctona.
7§§10	ase,ruc/âne	F.P: ayyul F.S: ayyur	Reservem "asnuş" per al significat d'"asenet,ase petit"
7§§14	bou/boeuf	F.P:azger,afunas	Aquestes formes són esteses àmpliament.
7§§15	vaca/vache	F.P:tafunast (pl:tifunasin) Rfp:[tafunast,tafunast,hafunast] F.S:tafunast (pl:tisita)	Hem acceptat com a preferent la forma més estesa i amb el plural més regular.
7§§17	xai/mouton	F.P:ikerri Rfp:[ikeRi,ikeRi,iceRi] F.S:ufrik: Rfp:[ufric,ufrik] F.S:icerri: Rfp:[iceRi,icaRi]	Hem establert una distinció entre aquesta noció "xai" i la següent, donant preferència a la més distintiva per a cada cas.
7§§18	anyell/agneau	F.P:izimer Rfp: [izimer,izmer,izemer] F.S:alqay	Hem acceptat com a preferent la forma més estesa (v.7§§17)
7§§19	ovella/brebis	F.P:ixsi F.S:tayla	Hem acceptat com a preferent la forma més estesa
7§§21	cabra/chèvre	F.P:tayatı Rfp:[tayatı,ıyatı,tayatı]	Hem acceptat com a preferent la forma més estesa
7§§26	ramat/troupeau	F.P:ulli	És el col·lectiu, tant de cabra com d'ovella.
7§§26bis	conill/lapin	F.P:aqinni,aqın, aq ^o nayni	Malgrat la implantació de l'ús d'"awtu" per a "conill" a la Cabília, hem reservat aquesta designació per a "llebre". Hem preferit les formes començades en "a" i sense "ı" inicial.

7§§26ter	llebre/lièvre	F.P:awtul,awtil F.S:ayarziz	Hem acceptat com a preferent la forma més estesa
7§§27	eriçó/hérisson	F.P:inisi Rfp:[inisi,insi] F.S:bunhand Rfp:[bunuhamd,bunuhammed]	La forma "inisi" pot servir per a representar les diferents variants. La forma secundària escollida és la més pròxima a la realització més habitual de l'antropònim.
7§§28	porc espi/porc-épic	F.P:aruy F.S:taruytRfp[taruct]	Hem donat preferència a la forma en morfologia més simple del masculí.
7§§29	llop/loup	F.P:uccen (?)	Malgrat ésser aquest l'ús, la llengua estàndard hauria de distingir aquesta noció de la següent.
7§§30	xacal/chacal	F.P:uccen	Es la forma generalment estesa.
7§§33	hiena/hyène	F.P:ifis	Es la forma generalment estesa.
7§§34	lleó/lion	F.P:izem,ayrad	Aquestes dues designacions són les més generals.
7§§37	pantera/panthère	F.P:ayilas F.S:ayiras,agerzam	"ayilas" és la forma més estesa.
7§§40	banya/corne	F.P:isk F.S:icc Rfp:[ic,ic]	Donem preferència a la forma més estesa no fricativa.
7§§42	ocell/oiseau	F.P:agdid F.S:ajdid	Donem preferència a la forma no fricativa. No hem acceptat "afrix" que caldria reservar per a diminutius.
7§§45	gall/coq	F.P:ayaziđ	Restituïm la "a" inicial. No acceptem per a aquesta noció la designació "afullus" que quedaria reservada per a l'animal jove ("poll" i també "pollastre")
7§§58	peix/poisson	F.P:aslem F.S:asrem	Donem preferència a la forma més àmpliament estesa
7§§68	arbre/arbre	F.P:addag,cccjert(ACV)	"addag" és la forma autòctona però també és molt estesa la forma d'origen àrab per a la qual preferim la forma amb "-t" final
7§§80	blat/blé	F.P:urden	Es la designació generalment estesa.
7§§83	canya/roseau	F.P:ayanun	Restituïm la "a" inicial
7§§96	arrel/racine	F.P:azwer	Forma diàstematica

Secció 8. Natura, paisatge, ciutat, cultura escrita i viatges			
8§§1	cosa/chose	F.P:tayawsa	Acceptem com a única forma estàndard aquest mot d'origen llatí ben implantat.
8§§3	foc/feu	F.P:timessi F.S:takat	Acceptem com a preferent la forma més estesa.
8§§4	roc, pedra /caillou, pierre	F.P:afru	La forma estàndard és la general tot neutralitzant la faringalització de "r".
8§§5	ot/or	F.P:urey	Acceptem la forma més arrelada històricament i fàcilment comprensible (v.16§§25 "groc"). La grafia escollida és la més representativa i alhora diferent d'"awray".
8§§8	ferro/fer	F.P:uzzal F.S:uzzar	La forma escollida és àmpliament i històricament implantada.
8§§10	terra/terre	F.P:akal Rfp[akal,akal,acar] F.S:acar Rfp[acar,car]	La forma preferent és àmpliament estesa. Acceptem com a secundària la realització rifenya (amb la restitució de la "a" inicial).
8§§15	paper/papier	F.P:lkagev F.S:rkagev	Considerem preferent la forma més estesa i secundària la realització rifenya.
8§§18	cedra/cedre	F.P:ighev	Es un mot estès àmpliament.
8§§19	fum/fumée	F.P:aggu Rfp[aggu,awwu,abbu] F.S:dduxan	La forma "aggu" sembla la grafia més comprensiva del mot autòcton. Acceptem com a secundària una forma d'origen àrab prou estesa.
8§§23	llum/lumière	F.P:tafawt Rfp[tafawt, tufawt, tfawt, tafat]	La forma "tafawt" pot representar les diferents variants i és fàcilment comprensible.
8§§28	muntanya/montagne	F.P:adrar	Es la forma general
8§§29	turó/colline	F.P:tawrit,tawtir	Acceptem les variants masculina i femenina
8§§30	roca/rocher	F.P:taérut F.S: aéru,izigg,ajarif	Donem preferència a la forma femenina per tal de distingir-la de 8§§4.
8§§35	camí/chemin	F.P:abrid F.S:ayaras	La forma preferent és la més estesa.
8§§38	riu/rivière	F.P:asif F.S: iyzer	La forma "asif" és àmpliament estesa. "iyzer" és més aviat "barranc","torrent".
8§§48	cova/grotte	F.P:ifri	Es la forma general.
8§§50	bosc/forêt	F.P:tagant,tizgi F.S:ryabet	Donem com a preferents dues formes ben implantades. Acceptem com a secundària l'adaptació rifenya del mot àrab.
8§§51	camp/champ	F.P:iger F.S:yer	"iger" és la forma més estesa. La secundària "yer" és una realització local ben implantada.
8§§55	rostoll/chaume	F.P:iyell F.S:iylel,iyeç	Donem com a preferent la forma més comprensiva.
8§§58	pou/puits	F.P:anu	Es la forma general. Rebutgem l'arabisme, innecessari en Amazigh Comú, "lbir".

8§§65	sol/soleil	F.P:rafukt F.S:tfuct, iij Rfp[tafukt,tafukt,tfuct]	Transcrivim la /v/ espirantitzada per mitjà de "t". Restituïm la "a" del prefix femení "ta-" desapareguda en la realització rifenya.
8§§66	lluna/lune	F.P:ayyur F.S:aggur,yur (claror de la lluna: taziri,tiziri)	Donem preferència a la forma més estesa i representativa. Acceptem com a secundàries dues realitzacions locals amb una certa im-plantació. Reservem "taziri" per a designar la "claror de la lluna" com "tiziri".
8§§69	boira/brouillard	F.P:agu, tagut F.S:tabaúurt	Donem preferència a la forma més estesa "agu". El femení s'hauria de ressevir més aviat per a la "boira baixa".
8§§70	cel/ciel	F.P:agenna F.S:ajenna,igenni, igenna	La forma preferent és una elaboració diastemica entre les diferents variants que correspon a més amb la del tuàreg.
8§§74	fred/froid	F.P:asemmiq, tasemmiq	Donem preferència a les formes més esteses i comprensives.
8§§75	vent/vent	F.P:adu	Donem com a preferent la designació més estesa i distintiva. No considerem recomana-ble l'ús de l'arrel "s-m-v" per a "vent".
8§§80	neu/neige	F.P:adfel F.S:radfer	Considerem preferent la forma més estesa i secundària la realització rifenya.
8§§81	glaç,gel/glacé	F.P:agris	Donem preferència a la forma més general i més distintiva. No acceptem "adfel" amb aquest sentit.
8§§97	ciutat/ville	F.P: ayaram,tamdint Rfp[tamdint, tamdint]	Acceptem tant el neologisme "ayaram" ("cité" segons A.) com el mot d'origen àrab "tamdint" (amb "m" i sense "l" inicial).
8§§110	hospital/hôpital	F.P:sbitar	Hem escrit la forma escrita més estàndard.
8§§113	escola/école	F.P:ayerbaz	Acceptem el neologisme d'A. (v. següent).
8§§113bis	escola alcorànica/ école coranique	F.P:tamezgida F.S:tamzyida,timez- gida,timemmert	Donem preferència al mot més estès i en la forma més estàndard. Acceptem com a secundaris algun nom o realització locals
8§§114	déu/dieu	F.P:rebbi, yakuc F.S:ayuc	Considerem preferent el mot més estès i ar-caisme atestat i secundari un mot local.
8§§119	parole/parole	F.P:awal F.S:awar	Donem preferència a la forma general.
8§§112	escriptura/écriture	F.P:tira Rfp[tira,tiRa]	Recollim la transcripció més representativa.
8§§134	moto/moto	FP:amuṭur, abusterter	Acceptem aquestes dues formes, en grafia estandarditzada.
8§§135	motor/moteur	FP:amuṭur	Sembla preferible adentre només aquesta designació per a "motor" tot reservant "abusterter" només per a "moto" o per a l'onomatopeia del soroll del motor.
8§136	trep/train	F.P:tamacint	Triem la forma més estesa i estàndard.

§§§139	vaixell/bateau	FP: ayerrabu F.S:babbur,ecqef	Donem preferència a la forma més estesa.
§§§140	barca/barque	F.P: tayerrabut F.S:taflukt	Donem preferència a la forma més estesa.

Secció 9. Treballs manuals i eines			
9§§4	corda/corde	F.P: iziker, asʔun (Σ⊗ΣR±O, •OX:l) F.S: aqerneb	Donem preferència a les formes més esteses.
9§§5	cordill/ficelle	F.P: tizikert (+Σ⊗ΣR±O+) F.S: ilni, tamrart, tifest	Donem preferència al diminutiu d'"izker".
9§§6	vidre/verre	F.P: ijaj (II•I) Rfp[zzaj, jljaj, ijaj]	Donem preferència a la forma més estesa.
9§§8	aixada/houe	F.P: sappa (O•O•O) F.S: amadir, qabu	Donem preferència a la designació més estesa i distintiva.
9§§11	magalló/pioche	F.P: agelzim (•X+ll⊗ΣL) F.S: aqabac, ayezim, aryizim, taryizim	Donem preferència a la designació més estesa i distintiva i en la grafia estàndard.
9§§13	destral/hache	F.P: acaqur (ACV)	Proposem una única designació molt estesa.
9§§13b is	destraleta/ hachette	F.P: acaqurt (ACV) F.S: tagelzim	Considerem preferent la forma més estesa i regular i secundària el diminutiu d'"agelzim".
9§§16	faix/faucille	F.P: amger (•LX±O) F.S: amjar, imger	Es un mot àmpliament estès. Acceptem com a secundàries algunes realitzacions locals.
9§§19	clau/clou	F.P: amesmar (•L +OL•O) F.S: amesmir	Considerem preferent el nom més estès i secundària una variant formal
9§§20	pala/pelle	F.P: taglut (+•Xll:+) , lhal (ACV) F.S: talwahr, lluh	Considerem preferents una designació tradicional i una de moderna i secundàries uns arabismes.
9§§22	jou/joug	F.P: azaglu (•⊗•Xll:) F.S: azayru	Considerem preferent la forma més general i secundària la forma rifenya (afegint-hi "a" inicial).
9§§25	brida/bride	F.P: algam, algamu (•llX•L, •llX•E:) F.S: aryam	Donem preferència a les formes més estandarditzables.
9§§26	arada/charrue	F.P: agʔallu (•Xʔ•llll:) F.S: asʔar, lmiçun	Donem preferència a la forma més estesa i a la grafia més comprensiva. Acceptem com a secundàries designacions locals ben implantades.
9§§29	sega/moisson	F.P: tamegra (+•L +XO•) F.S: tameyra	Donem preferència a la forma més estesa i amb la grafia més estandarditzada.
9§§33	fil/fil	F.P: ifilu (ΣllΣll:) F.S: anzad, firu, ifili, tilenni	Donem preferència a la forma més estesa i en la grafia més estandarditzable. Acceptem també com a secundàries designacions locals ben implantades.
9§§36	aguja de sac /grande aiguille	F.P: isegni (ΣOO+XlΣ) F.S: iseyni	Proposem dues de les formes més distants tot donant preferència a la forma més estandarditzable.
9§§47	sodàs/tamis	F.P: tallunt (ACV), ctatu (ACV) F.S: asisif, tagunt	Hem preferit les formes més esteses i hem acceptat com a secundàries formes o realitzacions locals.

9§§48	garbell/crible	F.P: busiyar (ACV), ayerbal (ACV) F.S: sançar	Donem preferència a les formes més esteses.
9§§54	four tradicional/ four traditionnel	F.P: afarnu (•ll•OI:) F.S: tafqunt, tafarnut	Donem preferència a la designació més estesa

Secció 10. Professions, nacionalitats, vestits...			
10§§3/ 10§§4	caça, pesca /chasse, pêche	F.P:tag ^m ert F.S:tayemrawt Rfp: [tagemrawt,tayemrawt, tayemrawet]	Hem ajuntat les dues designacions que comparteixen una sola denominació. Acceptem com a secundària la realització rifenya en la seva forma més diferenciada. No hem acceptat l'arabisme "ššyada".
10§§5	treballador /travailleur	F.P:axeddám(ACV),anmahal F.S:amečyal	Considerem preferents tant el neologisme com la forma d'arrel àrab (que reservem només per a l'ACV).
10§§6	paleta, mestre de cases/maçon	F.P:abennay (ACV) F.S:amaššut	Malgrat ésser un mot d'origen àrab acceptem aquest mot en ACV molt implantat.
10§§7	ferrer/forgeron	F.P:amzil F.S:amzir,aheddad	Preferim la forma amazigha en la seva grafia més estandar-ditzable.
10§§8	fuster/menuisier	F.P:amečjar	Acceptem aquest mot estès en la seva grafia estàndard.
10§§9	pintor/peintre	F.P:asebbay (ACV)	Acceptem aquest mot d'origen àrab àmpliament estès per a l'ACV.
10§§10	sastre/tailleur	F.P:axeyyađ(ACV) F.S:axeggad	Acceptem aquest mot d'origen àrab àmpliament estès per a l'ACV. Donem preferència a la forma més general i estàndard. Acceptem com a secundària la grafia de la realització cabilenca.
10§§10bis	peixador/pêcheur	F.P:aneč ^m mar	Es la forma general en grafia estàndard.
10§§11	agricultor, pagès /agriculteur	F.P:amkkerz F.S:afellah,afegah	Donem preferència al mot amazigh, fàcilment comprensible, però acceptem com a secundàries les formes d'origen àrab força implantades.
10§§12	pastor/berger	F.P:amksa,anilti F.S:aniči	Acceptem com a preferents dos mots molt estesos; i secundària la realització rifenya.
10§16	captaire /mendiant	F.P:amattar Rfp[amatar,amaTsar] F.S:immentri	Donem preferència a la forma més estesa i escrita en grafia estàndard.
10§§23	lladre/voleur	F.P:amak ^a ar, imker F.S:aceffar	Donem preferència a les formes més esteses i genuïnes.
10§§24	minyona/bonne	F.P:tsexxart, layya F.S:taxeddamt	Donem preferència als mots més genuïns. Acceptem com a forma secundària aquest mot d'arrel àrab, escrit en grafia estàndard.
10§§26	barber, perruquer /barbier, coiffeur	F.P:aclal, ahejjam F.S:aheffaf	Donem preferència a les formes més genuïnes.

10§§29	sabater(de vell) /cordonnier	F.P:axerraz (ACV) F.S:adarraf	Acceptem com a preferent (per a l'ACV) la forma més estesa.
10§§31	mestre/instituteur	F.P:asebnad F.S:mzeallem, lefqih, ceix	La gran diversitat existent de formes (que a més són en general poc esteses o poc precises) fan recomanable el neologisme d' <i>Amawal (1990)</i> com a forma preferent.
10§§32	alumne/elève	F.P:anelmad F.S:amehdar, equr(??)	Donem preferència al neologisme consignat per <i>Amawal (1990)</i> com a 10§§31.
10§§33	intèrpret /interprète	F.P:amerraw, atterjman (ACV), Rfp[atterjman, atarjman]	Acceptem la forma d'origen àrab (només per a l'ACV) al costat de la forma neològica (d'origen tuàreg).
10§§35	metge/médecin	F.P:adbib Rfp[ettbib, adbib]	Acceptem la forma més estesa i l'escrivim en la grafia més estandarditzable.
10§§36	jutge/juge	F.P:Iqadi(ACV), anezzarfu F.S:rqadi	Acceptem com a preferents la forma més estesa d'origen àrab (per a l'ACV) al costat del neologisme d' <i>Amawal(1990)</i> .
10§§39	rei/roi	F.P:agellid F.S:ajejid	Donem preferència a la forma més estesa i estandarditzable.
10§§45	europèu/européen	F.P:arumi	Reservem aquest mot per a aquesta noció. (v. següent)
10§§45bis	cristià/chrétien	F.P:amsih	Reservem per a aquesta noció aquesta designació cabilenca.
10§§54	brusa/blouse	F.P:tabluzt F.S:taqendurt, aqcab	Donem preferència per a aquesta designació d'origen europeu un mot d'origen europeu. Considerem com a secundàries altres designacions d'àmbit més restringit.
10§§71	mocador /mouchoir	F.P:akbur, tamhermt(ACV)	Acceptem la forma més genuïna i una d'origen àrab (per a l'ACV) en la versió més adaptada a la morfologia amazigha.
10§§72	mocador de cap/ foulard	F.P:tasebnit Rfp[tasebnit, tasebniet] F.S: tafunart, tahendit	Donem preferència a la forma més estesa.
10§§86	cursa/course	F.P:tazzla F.S:tazra, tizzla	Donem preferència a la forma més estandarditzable.

Secció 11. Verbs i formacions paraverbals bàsics			
11§§1	ésser(existir) /être(exister)	F.P:ili F.S:iri	Considerem com a secundària la realització rifenya.
11§§2	ésser(en un lloc) /être(dans un lieu)	F.P:lla F.S:abb,ga	Donem preferència a la forma més regular i més estesa.
11§§3	ésser(atribució) /être(attribution)	F.P:eg	Escrivim aquest verb sense tensió per tal de distingir-lo de la forma "egg" (12§§12).
11§§4	tenir(posseir) /avoir(posséder)	F.P:yar,yur,dar	Hem considerat al mateix nivell les tres variants, d'altra banda, sense greus problemes d'intercomprensió.
11§§6	haver de,caldre /devoir,falloir	F.P:iqqan, labudda Rfp[labudda, rabudda] F.S:ixess-, iwata-	Donem preferència a les formes més genuïnes o més esteses.
11§§7	ésser gran /être grand	F.P:meçer	Es la forma general.
11§§8	ésser petit /être petit	F.P:mezi	Es la forma general.
11§§9	ésser fort /être fort	F.P:sehç(ACV) F.S:jehed, duss	Donem preferència (per a l'ACV) a la forma més estesa entre diferents formes d'arrel no genuïna.
11§§10	estar malalt /être malade	F.P:adçn, hlek(ACV) F.S:hrec	Donem preferència a la forma més genuïna i a la versió gràfica més estandar-ditzable. La forma "hrec" és ademés com a secundària a causa de la seva important implantació.
11§§11	ésser estret/être étroit	F.P: dyçq(ACV), bçer (ACV)	Escollim (només per a l'ACV) les formes més esteses malgrat no ésser arrels genuïnes.
11§§13	ésser lleuger /être léger	F.P:fsus	Es la forma general.
11§§14	ésser ple/être plein	F.P:acar F.S:sammer	Donem preferència a la forma més genuïna.
11§§15	ésser calent /être chaud	F.P:ery, hmu(ACV) F.S:hma	Donem preferència a la forma més genuïna i també a la més estesa.
11§§17	estar cansat /être fatigué	F.P: rmi F.S:aher, ggehmer	Donem preferència a la forma més genuïna.
11§§18	tenir fam(gana) /avoir faim	F.P:lluz F.S:guz	Donem preferència a la forma més estesa. No transcrivim la faringalització de "ll". Acceptem com a secundària la realització africada.
11§§19	tenir set/avoir soif	F.P:fad Rfp:[fad,Fad] F.S:rufu	Preferim la forma més estesa. Acceptem la forma "rufu" com a secundària i amb un matis diferent (tenir molta set).
11§§21	ésser rar, escassejar /être rare	F.P:druss Rfp[udrus,drus] F.S:qellu	Donem preferència a la forma més estesa i genuïna. Acceptem com a secundària una forma d'origen àrab.

Secció 12. Verbs de moviment i de treball			
12§§1	anar/aller	F.P: ftu F.S: ruh, rab	Aquestes són les formes per a l'A.C. Sembla recomanable la següent especialització semàntica: ddu, uyar, ugur = caminar/marcher
12§§2	venir/venir	F.P: as-d F.S: ack-d	Aquestes són les formes per a l'A.C. Considerem secundària la forma general en taixelhit.
12§§3	arribar/arriver	F.P: awed Rfp[awed, awud] F.S: lkem	Aquestes són les formes per a l'A.C. Entre les realitzacions de la forma principal escollim la més implantada.
12§§4	fer arribar /faire parvenir	F.P: ssiwed Rfp[Siwed, siwed] F.S: şlkem	Aquestes són les formes per a l'A.C. Entre les realitzacions de la forma principal escollim la més implantada
12§§5	tornar/revenir	F.P: dwei, welli F.S: diwar, werri	Aquestes són les formes per a l'A.C. Donem com a secundàries les realitzacions rifenyes.
12§§6	passar/passer	F.P: ekk	Aquesta és la forma més general.
12§§7	entrar/entrer	F.P: kcem F.S: adef	Aquestes són les formes per a l'A.C, malgrat la forma rifenya "adef" es podria confondre amb verbs amb sentits completament diferents en d'altres parlers.
12§§8	sortir/sortir	F.P: ffey Rfp [ffey, ffay, ffuy]	Aquesta és la forma més general. Donem preferència a la realització més implantada.
12§§9	estar-se quiet, quedar-se /rester	F.P: qqim F.S: qummu	Donem preferència a la forma més estesa.
12§§10	passar la nit /passer la nuit	F.P: ens	Aquesta és la forma més general.
12§§11	fer/faire	F.P: eg, sker Rfp[eg, eG]	Considerem a un mateix nivell les diferents formes existents ben implantades i normalitzem la grafia.
12§§13	agafar /prendre, saisir	F.P: ttef F.S: ksi, csi, amz	Donem preferència a la forma més general.
12§§15	obrir/ouvrir	F.P: rzem Rfp[rzem, arzem, erzem] F.S: elli, eldi	Donem preferència a la forma més general.
12§§16	tancar /fermer	F.P: qqen F.S: zemmem	Donem preferència a la forma més general. La forma "rgei" s'hauria d'aplicar a "tancar amb clau". I "qfel"(i "qfer") a "tancar, obturar".
12§§17	pujar/monter	F.P: ali F.S: ari, yli	Donem preferència a la forma més representativa respecte als diferents parlars.
12§§18	baixar /descendre	F.P: gg ^o ez, der F.S: weddi, hwa	Donem preferència a les formes més esteses i més coherents amb 12§§20.
12§§20	abaixar /baisser, abaisser	F.P: sgg ^o ez, seder F.S: sehwa	Aquestes són les formes més generals i regulars respecte a 12§§18.
12§§21	travessar /traverser, franchir	F.P: zger F.P: zwa	Donem preferència a la forma més general.

12§§22	avançar (passar al davant)/devancer	F.P: zıvur F.S: agur, qeddem	Donem preferència a la forma més general.
12§§24	aturar-se, estar dret/s'arrêter, être debout	F.P: bedd	Aquesta és la forma general.
12§§25	aturar, fer posar dret/arrêter, mettre debout	F.P: sbedd	Aquesta és la forma general.
12§§27	caminar /marcher	F.P: ugur, ddu F.S: zzigiz, uyar	Donem preferència a les formes més generals.
12§§28	coixejar/boiter	F.P: sbiçer, squder F.S: zahhaf	Donem preferència a les formes més pròximes i generalitzables.
12§§29	passejar /promener	F.P: marri F.S: sara, merreb	Donem preferència a la forma més genuïna i més estandarditzable.
12§§30	nedar/nager	F.P: saum(ACV), siyef(ACE) F.S: fieb	Acceptem per a l'ACV l'arabisme força implantat "saum" i reservem la forma "siyef" (d'ús actual restringit) per a l'ACE.
12§§38	ficar/mettre	F.P: eg Rfp[eg, eG]	Aquesta és la forma general; n'estandarditzem la grafia tal com ja hem mostrat a 12§§11.
12§§40	començar /commencer	F.P: bdu F.S: bda	Donem preferència a la forma més general.
12§§41	acabar/finir	F.P: kemmel (ACV) F.S: kemmer	Donem preferència a la forma més general malgrat ésser un arabisme (el reservem per a l'ACV).
12§§42	omplir /remplir	F.P: ccar Rfp:[Car, Car, acar, tCar] F.S: ktur	Donem preferència a la forma més general tot estandarditzant-ne la grafia. Acceptem com a secundària una forma d'abast més reduït. Rebutgem l'arabisme "cammer" que sembla innecessari.
12§§43	buidar/vider	F.P: sexwa, sxwu F.S: smir, efred	Donem preferència a les formes més pròximes i estandarditzables malgrat ésser d'origen àrab.
12§§44	abocar/verser	F.P: ffi F.S: ferrey	Donem preferència a la forma autòctona. Acceptem com a secundària l'arabisme "ferrey"
12§§45	tocar/toucher	F.P: gger, eds F.S: hada	Donem preferència a les formes que semblen autòctones.
12§46	portar (damunt) /porter	F.P: asi F.S: bibb	Les formes "ysi, csi" són aplicables a significats específics com "agafar", "alçar"(v.12§13)
12§§47	portar (fer venir) / apporter	F.P: awi	Aquesta és la forma general.
12§§49	llançar, tirar /jeter, lancer	F.P: ger F.S: nder, lewweb	Donem preferència a la forma autòctona més estesa. Acceptem com a secundàries formes d'àmbit més reduït o arabismes. La forma "zellae" té el sentit de "llançar lluny o amb força".

Secció 13. Verbs de moviment i de treball			
13§§1	viure/vivre	F.P:dder (AA±O) Rfp:[Der,Dar]	Aquesta és la forma general. No recollim ni l'obertura de la vocal al grup "er" en rífeny ni la shewà epentètica.
13§§2	néixer/naître	F.P:lal (II·II) F.S:memi	Aquesta és la forma general. Acceptem com a forma secundària "memi" (escrita amb "er")
13§§3	parir/accoucher	F.P:aru (·O±)	Aquesta és la forma general.
13§§4	créixer /croître, grandir	F.P:imyar (CY±O) Rfp:[imyar,myer,myar]	Aquesta és la forma general. No recollim l'obertura de la vocal al grup "er" en "ar".
13§§5	mourir/mourir	F.P:mmet (EE±+)	Aquesta és la forma general estandarditzada.
13§§6	macar/tuer	F.P:ney (I±V)	Aquesta és la forma general.
13§§7	dormir/dormir	F.P:ttes (EE±O)	Aquesta és la forma general. v. punt següent.
13§§7. bis	jeure, gitar-se /être couché	F.P: g ^o en (X ^o ±I)	Aquest verb té més aviat el sentit que li hem assignat en aquest punt, diferent de l'anterior.
13§§8	somiar/rêver	F.P:awreg (·LJO±X) Rfp:[areg,wareg,argu] F.S:arej Rfp:[arej,urja]	Aquesta grafia és la més representativa, la qual pot ésser objecte de diferents pronunciacions. Ademtes com a secundària una realització rífenya diferenciada.
13§§9	menjar/manger	F.P:ccc (±ÉÉ) Rfp:[cC,cTc]	Aquesta és la forma general. La forma cabilen-ca n'és una pronunciació específica.
13§§10	tenir fam /avoir faim	F.P:lluz (III:±x) F.S:gaz	Donem prioritat a les dues formes existents i intercomprensibles. N'estandarditzem la grafia (supressió de "e" epentètica, i de la representació de la "l" faringalitzada) i acceptem com a secundària una realització diferenciada.
13§§12	repirar/respirer	F.P:nfes (III±O)	Reservem aquesta forma per a aquest sentit. "snuffes", "sunfus" seria en AC, "bufar".
13§§18	xuclar/sucer	F.P:summ (O:±E) Rfp:[suM,SuM] F.S:zem	Aquesta és la forma més representativa. Considerem secundària la forma rífenya.
13§§19	mamar/téter	F.P:tted (EE±E)	La forma "sum" la reservem per a "xuclar"
13§§22	despertar/réveiller	F.P:sekker (O+RR±O) F.S:senker, sakwi, sdu	Donem preferència a la forma més regular i intercomprensible. Considerem secundàries diferents variants.
13§§28	plorar/pleurer	F.P:ru (O:) F.S:alla	Donem preferència a la forma més representativa.

135546	ploure/pluvoir	F.P:vwet unzar, (ⵍⵍⵉⵜⵜ ⵛⵉⵙⵓⵏ) lla unzar, (ⵍⵍⵉ ⵛⵉⵙⵓⵏ) kkat unzar. (ⵍⵍⵉⵜⵜ ⵛⵉⵙⵓⵏ) F.S:kkat lehwa	Donem preferència a les construccions amb el nom amazigh "anzar" (en estat d'annexió) i fetes amb diferents verbs.
--------	----------------	---	--

Secció 14. Verbs de percepció, comunicació i relacions			
14§§1	veure/voir	F.P:zer Rfp: {zer,zar,zer}	Aquesta és la forma més estesa. Hem destriat del material aplegat al punt present, per a l'elaboració del punt següent.
14§§1. bis	veure,pensar /voir,penser	F.P:wali F.S:wara,xem	Aquests verbs tenen també el significat de "pensar", "considerar", "contemplar". Hem preferit la forma més genuïna.
14§§2	mirar/regarder	F.P:smuqe, smaqqe) F.S:xzar	Hem donat preferència a les formes més genuïnes.
14§§4	sentir(per l'oida) /entendre	F.P:sel (int:sell) F.S:ser,sella,sfeld	Donem preferència a la forma més regular i general.
14§§5	escoltar/écouter	F.P:shes, hess F.S:shessu, syed	Hem preferit les formes més esteses i regulars.
14§§6	parlar/parler	F.P:siwei, sawei F.S:siwer, nteq	Preferim les formes més regulars gràficament i més estables semànticament. (És recomanable restituir el significat de "parlar" per a les formes exposades, en tots els parlars).
14§§7	callar/se taire	F.P: fiss, ssusem Rfp{feS, fiS} Rfp{Susem, susem}	Donem preferència a la forma més estesa. El verb "ggugen" té més aviat el sentit de "restar mut".
14§§8	lladran/aboyer	F.P:ray (int: ttay) F.S:sseglef,zu	Donem preferència a la forma més estesa.
14§§9	miolar/miauler	F.P:smicu Rfp{smieu, smieiw, smesaiwwi}	He referit les diferents variants a una sola forma escrita.
14§§10	bramar/braire	F.P:sreere, shundert, shuru	Hem acceptat les diferents variants de base onomatopèica.
14§§12	dir/dire	F.P:ini (int:qqar)	Donem la forma més estesa (i l'ao-rist intensiu).
14§§19	mostrar/montrer	F.P:skem, mel F.S:scem, mer	Donem preferència a les dues formes més esteses i en grafia més comprensiva. El verb "mel" té més aviat el sentit d'"indicar", "assenyalar".
14§§20	amagar/cacher	F.P:ffer, hdu F.S:xemmer	Donem preferència a les formes genuïnes.
14§§25	trobar(alguna cosa) /trouver(qqch)	F.P:af	Aquesta és la forma general.
14§§26	casar-se/se marier	F.P:mrec F.S: tahl, jwej	Donem preferència a la forma més genuïna.
14§§50	donar/donner	F.P:efk, ekf Rfp{ekf,ekf,ecf} F.S:uc Rfp{uc,uqe}	Donem preferència a les formes més esteses semblants.
14§§62	robar/voler	F.P:ak ^o er Rfp{aker,akr,ak ^o r} F.S:acar	Donem preferència a la forma més estesa i comprensiva. Considerem secundària la realització rifenya.
14§§64	manar/commander	F.P:nbeq F.S:hkem	Donem preferència a la forma genuïna (el verb "amer", "amar" vol dir "ordenar").

Secció 15. Verbs de reflexió, coneixements i sentiments:			
15§§1	pensar/penser	F.P:ktj F.S:xem, xemmem, fekker	Donem preferència a la forma genuïna. Reservem el sentit de "suposar" per al punt següent (15§§1bis).
15§§1bis	suposar/supposer	F.P:yal, yill	És una forma força estesa.
15§§2	saber, conèixer /savoir, connaître	F.P:ssen	Aquesta és la forma generalment estesa.
15§§3	creure/croire	F.P:amen (ACV)	Asignem aquest arabisme implantat a l'ACV.
15§§5	poder/pouvoir	F.P:zmer : Rf:p[ezmer, ezmar] F.S:zdar	Donem preferència a la forma més estesa.
15§§6	desitjar, voler /désirer, vouloir	F.P:iri, ssirem F.S:exs, cayel	Donem preferència a les formes més usuales i genuïnes. Tractem el sentit d'"estimar", "tenir estimació" al punt següent 15§§6bis.
15§§6bis	estimar /aimer, estimer	F.P:iri F.S:hmmel, hmei	Donem preferència a la forma més genuïna.
15§§7	agradar, plaure /aimer, plaire	F.P:sjeb (ACV)	És un arabisme molt implantat que acceptarem només per a l'ACV.
15§§8	tèmer, tenir por /craindre	F.P:gg°ed, ksud, agad	Acceptem les tres formes principals.
15§§9	fer por /faire peur, effrayer	F.P:ssig°ed F.S:ssiud	Donem preferència a la forma més estesa.
15§§24	ensenyar/enseigner	F.P:sreyer, selmed	Acceptem la forma general en grafia estandarditzada.
15§§26	oblidar, descuidar-se /oublier	F.P:tu	Aquesta és la forma general

Secció 16. Adjectius de qualitats materials			
16§§4	gran, gros/grand	F.P:ameq ^o ran F.S:imeqqur	En aquest cas donem preferència a l'adjectiu al costat de la forma verbal.
16§§5	petit/petit	F.P:amezyan F.S:imezzay	En aquest cas donem preferència a l'adjectiu al costat de la forma verbal.
16§§7	llarg/long	F.P:ayzzaifu, ay ^o ezfan, azegrar F.S:azeyrar	Donem preferència a les formes més establertes i regulars. Considerem secundària una realització rifenya.
16§§8	curt/court	F.P:ag ^o zzal F.S:aqudad, aq ^o crmad	Donem preferència a la forma més estesa i més arrelada.
16§§16	lleuger/léger	F.P:ifisus	Aquesta és la forma més general.
16§§17	ple/plein	F.P:yeccar F.S:ieemner, ačaran	Donem preferència a la forma que sembla més genuïna i comprensible.
16§§18	buit/vide	F.P:iftem, iug ^o a, ayyar F.S:ixwa, agerjuj	Hem donat preferència a les formes més genuïnes.
16§§20	blanc/blanc	F.P:amellal, imellul, umllil F.S:acemrar	Acceptem les diferents variants gramaticals d'una mateixa arrel. I com a secundària una realització rifenya.
16§§21	negre/noir	F.P:aberkar, aseggan F.S:abercan, iglan	Donem preferència a la forma més estesa i a la més tradicional.
16§§22	blau/bleu	F.P:azegzew, azegza F.S:aziza	Donem preferència a les formes més esteses
16§§24	vermell/rouge	F.P:azeg ^o ay	Aquest és la forma més estesa amb grafia estandarditzada.
16§§25	groc/jaune	F.P:awray	Aquest és la forma més estesa i diferenciada de 8§§5.0r/or "lurey".
16§§29	dret, recte/droit	F.P:yug ^o d F.S:iqewwed, nican	Donem preferència a la forma més genuïna.
16§§31	dret/droit(côté)	F.P:afusi, afasi, ayeffus	Considerem igualment generalitzable aquestes tres formes pròximes.
16§§32	esquerra/gauche	F.P:azelmaq F.S:azermad, azelkad	Donem preferència a la forma més estesa.
16§§33	bo/bon	F.P:izil F.S:amellay	Davant la dispersió i l'arabització existent donem preferència a la forma més antiga i acceptem com a secundària la forma del neologisme proposat per Amawal(1990). Reservem "igerrzen" i "ifulki" per a expressar la idea de "bo, bell".
16§§34	dolent/mauvais	F.P: yit, gar F.S: war-yehri	Donem preferència a les formes més genuïnes.
16§§35	dolent/méchant	(Hi ha dispersió entre els diferents parlars)	Caldrà resoldre aquesta noció amb un neologisme. Rf seguint Boudris (1993) proposava "anebrur" (ignoble).
16§§40	car/cher	F.P: iy ^o la (AMV) F.S: yeyra	Donem preferència a la forma més representativa, tot acceptant com a secundària una realització d'ambient més restringit. No hem inclòs a l'AC la forma més pròxima a l'àrab "yali".

16§§41	barat/pas cher	F.P:irxes F.S:arxes	Donem preferència a la forma verbal més generalitzada.
16§§53	madur/mûr	F.P:yeng ^o a F.S:yen ^o a, yebb ^o a	Donem preferència a la forma que pot ésser més comprensiva.
16§§54	mig/mi,moitié	F.P:azgen F.S:azyen	Donem preferència a la forma més estesa i representativa. Acceptem com a secundària la realització rifenya.
16§§74	amagat/caché	F.P:uffir F.S:innufer,yehda	Donem preferència a la forma més representativa.

Secció 17. Adjectius de qualitats personals i noms abstractes.			
17§§1	jove/jeune	F.P: amezyan (•C+XΠ•I)	Es la forma més àmpliament estesa
17§§2	vell/vieux	F.P: awessar (•L+OΘ•O) F.S:awessur	Donem preferència a la forma més estesa.
17§§5	sord/sourd	F.P: aqerqur, (•E+OE:O) acezzug (•+XKΨX) F.S:adahcur	Donem preferència a les formes més esteses.
17§§7	cec/aveugle	F.P: abuaqadl, (•O:Z•E) aderqal (•A+OΨ•II) F.S:aderqar	Donem preferència a les formes més esteses. Considerem secundària la representació de la realització rifenya.
17§§8	mut/muet	F.P: azeynun (•X+ΠI:), agnaw (•Xl•L) agugam agugam	En aquest cas acceptem tres formes en peu d'igualtat.
17§§9	quec,tartamut /bègue	F.P: atewtaw(•+L+•L), watata (L•+•+•), aqewqaw (•E+LZ•L)	En aquest cas acceptem tres formes en peu d'igualtat.
17§§20	disret/distract	F.P: yeyfel(ACV) F.S:yeyfer	Acceptem com a forma de l'ACV aquest arabisme.
17§§23	neguitós/inquiet	F.P: innuyecf (ΣII:Ψ+ΘII) F.S:yettuqelleq	Donem preferència a la forma més general.
17§§31	adolescent /adolescent	F.P: aszeri (•X+OΣ) F.S:ilemzi	Donem preferència a la forma més estesa.
17§§33	ric/riche	F.P: amerkanti (•C+OR•I+Σ) F.S:amyar	Donem preferència a la forma més estesa. La forma "amyar" té, a més l'inconvenient d'un ús com a nom.
17§§34	pobre/pauvre	F.P: amezlud(ACV) Rfp: [amezlud,amzlud, amezrud]	La forma preferent és existent als tres dialectes. Essent un arabisme clar, la considerem integrada a l'ACV. La forma "meskin" sembla menys general i d'altres mots poden rebre significats concrets diferents (com "igeflil" = miserable).
17§§42	licit/licite	F.P: hlal (ACV) F.S:hrar	La forma principal és general i la secundària una simple realització específica.
17§§43	il·licit/illicite	F.P: heram (ACV)	Aquesta forma és general.

11.3.2. Lèxic Neològic

Ja hem apuntat a l'apartat 8.3 la importància del lèxic neològic en general i a l'inici del present apartat 11.3, la importància del lèxic neològic en amazigh i la necessitat d'emprendre un treball de tractament de la neologia per a l'estandardització de la llengua.

El nostre objectiu en el present apartat és d'oferir sobretot alguns criteris generals per al tractament de la neologia, criteris que acompanyarem de l'observació d'unes desenes de casos.

Per a l'estudi d'aquests diferents casos hem tingut en compte els treballs de Tilmatine(1992), Achab (1995, 1996) i Taïfi (1997), a part de les diverses consideracions de Chaker en les obres seves esmentades a la bibliografia.

D'entrada convé assenyalar que compartim les posicions dels autors esmentats i concretament de Chaker (1989:131) en el sentit de la necessitat d'una gran prudència en les propostes neològiques. Aquesta observació es refereix sobretot a la persecució obsessiva que fan els creadors de neologismes amazighs de qualsevol interferència de la llengua àrab, persecució que han emprés sense tenir en compte les dificultats que pot comportar incidir de manera indiscriminada en un percentatge important del lèxic de més del 25% en els parlars estudiats, tal com recorda Chaker (1995:118) i tal com ho hem apuntat a l'inici del present capítol.

La proposta de substitució d'un mot àrab per un altre d'existent en un altre parlar és un procediment general d'estandardització que pot ésser considerat vàlid per a l'enriquiment dels diferents parlars amazighs actuals però que només es farà efectiu si els parlants i usuaris del dialecte concret posseeixen la capacitat d'assimilació suficient; com a aspecte favorable cal recordar que sovint aquestes propostes neològiques són desenvolupaments d'arrels ja existents en el parlar en qüestió o mots que han caigut tan sols parcialment en desús o que han sofert únicament alguna mena de desplaçament semàntic, però que no són pas totalment desconeguts

ní estranys per tots els parlants. Aquesta mena de propostes més integrades en el bagatge existent de la llengua oral no planteja dificultats tan serioses de comunicació com l'adopció de formes totalment estranyes al parlar en qüestió. La pretensió de substituir per un neologisme qualsevol mot d'origen àrab ben assentat en tots els diferents parlars, només pot ser justificable com a mesura aplicable socialment en el moment actual, en casos comptats; concretament en aquells casos que permetin una important difusió a causa de la seva freqüència d'ús o de la seva càrrega simbòlica en el procés de comunicació. Aquests foren els exemples de mots com "tanemmirt!" (gràcies!) o "azul" (expressió de salutació).

Aquestes afirmacions no han d'éser interpretades, però, de cap manera, com la negació de la necessitat de persistir en la recerca depuradora que cal continuar pel camí del coneixement més profundut de la immensa riquesa de la llengua oral encara no explotada, i de l'estudi detallat de molts de parlars avui encara mal coneguts. La nostra prevenció és d'ordre sociolingüístic i es refereix no pas tant a l'estudi sinó a l'ús efectiu dels neologismes en les diferents activitats comunicatives quotidianes. En aquest sentit, remetem a les consideracions que fem, en d'altres passatges d'aquest treball, en relació a la creació neològica en diferents llengües i a la seva acceptació social (apartats 7.1 i 8.3).

Pel que fa a la llengua amazigha Tilmatine (1992) centra el seu estudi de la neologia al voltant del recull més sistemàtic i representatiu elaborat fins avui, el vocabulari *Amawal n tmaziɣ tatrert* Bgayet 1990, i en denuncia diferents errors i mancances: les greus irregularitats en la formació dels neologismes, la manca de fonts, els procediments de derivació poc fonamentats i fins i tot l'existència de propostes supèrflues (per a substituir mots d'ús ben precis i ben implantats) i també els casos de multinòmia per a designar uns mateixos conceptes. En el mateix sentit es pronuncien Achab i Taifi en els treballs esmentats més amunt.

Achab (1995) insisteix en aquesta línia tot recordant que en els darrers cinquanta anys s'han arribat a proposar uns 7.000 neologismes dels quals tan sols diversos centenars han tingut un cert èxit; critica també el calc del francès a què molt sovint han conduït; i clou les seves

recomanacions apel·lant a una "treva neològica". L'extens estudi de 1996 d'aquest mateix autor acaba recordant (en les seves conclusions generals) les dificultats d'ordre sociolingüístic i documental de la tasca neològica aplicada a la llengua amazigha però assenyalant alhora que és una tasca que s'ha demostrat no sols possible sinó també necessària.

El camp de la neologia és, doncs, extremament important en la llengua amazigha i cal incidir-hi, a més, amb una extrema circumspècció i tot atenent a criteris sociolingüístics.

Amb aquest objectiu considerem que fóra interessant d'establir al si de la tasca neològica realitzada fins ara, i en la perspectiva d'un enfocament més acurat en el futur, uns certs judicis de distinció. En una primera observació general sembla convenient distingir almenys entre tres camps de la innovació lexical amazigha: la depuració, la innovació tecnològica i social i l'elaboració estilística, ja que corresponen a contextos sociolingüístics diferents i requereixen per tant tractaments diferenciats.

a) El camp de la depuració lexical comprèn aquells mots del vocabulari bàsic actual susceptibles de substituir els xenismes usuals. Aquest és el camp més delicat en el qual fins ara s'han introduït - tal com ens recorden Tilmatine (1992:166) i Achab (1996:175, 252, 267) - unes desenes de termes com: llibre:"adlis"; berber:"amaziy"; teatre:"amezgun"; escriptor:"amyarw/amaru/amtaru"; oïdors: "imessefliden"; objectiu: "iswi"; revolució:"tagrawla"; poesia:"tamedyazt"; política:"tasertit"; amor:"tayri"; llibertat:"tilelli"; democràcia:"tugdut", novel·la:"ungal".

Alguns termes són d'abast local, afecten un sol parlar concret. Aquest és el cas del cabilenc que empra com a neologismes mots com nord: "agafa", on d'altres parlars com el taixelhít ja tenen una denominació tradicional ben implantada: "iffus". En diversos casos no hi ha coincidència en la neologia entre aquests dos parlars més innovadors i així nocions com "cultura" i "informacions", són expressades per mitjà de neologismes diferents, respectivament: "idles" i "tawsna"; "isalan" i "anymis". En d'altres casos allò que per a un parlar és un neologisme (com "tayawsa") per a un altre es tracta d'un mot usual (comés el cas

del mot esmentat, en taixelhit).

Els procediments de depuració més habituals són, doncs, d'una banda com en l'exemple precedent, el recurs a un altre parlar amazigh (sovint un dels parlars tuaregs, que són els que han mantingut més pur el lèxic); i d'altra banda, la utilització dels recursos de derivació.

No insistirem més en la necessitat de mantenir una certa retenció en aquesta àrea de la neologia: cada proposta ha de ser sospesada acuradament i contrastada amb l'ús en els parlars de referència.

Les propostes de més difícil acceptació haurien de ser en tot cas reservades per a l'estàndard A o Amazigh Comú Emblemàtic al qual fem referència a l'apartat 11.4.

b) El camp de la innovació tecnològica i social. Aquest és un problema amb el qual s'enfronten totes les llengües d'una manera anàloga i en el qual hi ha precedents interessants a estudiar en llengües en procés de normalització. En aquest cas penso que fóra especialment interessant l'estudi de llengües d'arrel no llatina (i tampoc indoeuropea) com són els casos de la llengua basca, la llengua finesa i la llengua hebrea. Aquestes llengües tenen en comú la necessitat d'elaborar recursos de derivació i de composició neològica adequats i propis, ja que no poden adoptar de manera automàtica els neologismes existents en el món científic i tècnic que són de base greco-llatina o anglo-saxona. L'excel·lent tesi doctoral de Sagrama (1988) que estudia la neologia en aquestes tres llengües i a la qual ens referirem més endavant, és un treball interessant a tenir en compte en diversos aspectes.

Segons Marquet (1993:113), seguint Kocourek(1982:86-157) la formació de termes del llenguatge científic i tècnic s'estableix pels procediments següents:

- 1) Denominació simple
- 2) Derivació
- 3) Confixació

- 4) Composició
- 5) Lexicalització
- 6) Manlleu
- 7) Abreviació
- 8) Ús figurat

Els procediments de derivació (per mitjà fonamentalment d'afixos per a produir termes com són en català: *carburador, frenada, telefonar, ultrasò, viaducte, neutró* etc.) i de confixació (que permet de crear compostos de base grega, com en català *termòmetre, hidròlisi, polímer, pedagogia* etc. o de base llatina com els mots catalans *agrícola, insecticida, carnívor, pisciforme* etc.) són altament productius en la majoria de les llengües i parteixen d'un repertori d'afixos i d'arrels ben estructurat.

L'estudi dels procediments de modernització lexical en les llengües esmentades anteriorment pot suggerir procediments a aplicar.

c) L'elaboració estilística. Anomenem així aquells termes que no pertanyen al lèxic bàsic denotatiu però que ajuden a enfortir una expressivitat genuïna en llengua amazigha. Fins avui s'han introduït en la llengua elaborada unes desenes de neologismes que podem considerar estilístics com: ad libitum: "yer trayn"; més: "ugar"; negatiu: "ibaw"; perquè: "acku"; però: "maca"; cada : "yal" etc.

Aquest apartat és recomanable que tingui una lenta evolució l'abast de la qual ha de ser forçosament limitat ja que representa un àmbit globalment més restringit que els camps precedents.

A la nostra manera de veure els camps més problemàtics són els dos primeres, és a dir, el primer referent a la depuració, per les seves repercussions sociolingüístiques; i el segon,

referent a la innovació tecnològica i social, pel seu abast.

Sagarna (1988:17) ens recorda en relació a aquest darrer camp la contradicció fonamental existent entre el nombre limitat d'arrels (lexemes) amb què compten les llengües en el seu bagatge primari (de l'ordre de milers) al costat dels conceptes necessaris per a les diferents branques de la ciència i de la tecnologia modernes (que situa en un nombre de l'ordre de milions). L'exemple de la innovació lexical en dos casos de llengües en procés de normalització (de modernització lexical, més concretament) com el hindi i l'indonesi és espectacular: el nombre de neologismes creats per a aquestes llengües entre el 1950 i el 1965 havia estat de l'ordre de 300.000 (font de De Gupta i Käbel citades per Sagarna (1988:17). És evident que una tasca completa d'aquest tipus només és possible amb un constant i potent suport institucional, tal com mostren aquests casos ben estudiats i tots els processos coneguts de modernització lexical.

Sagarna fa un estudi sistemàtic de diferents exemples de creació lexical en finès, en hebreu i en base atenent a l'estudi d'una mostra de 250 termes pertanyents a una societat tradicional i una altra mostra també de 250 altres conceptes propis d'una societat industrialitzada. També analitza corpus antics (d'ençà del segle XVII) de la llengua basca.

Els procediments en cadascuna de les llengües són molt variats. De manera simplificada podem assenyalar que la llengua finesa utilitza preferentment procediments de composició i que l'hebreu poa de la seva dilatada història nombrosos recursos per a la innovació lexical. La llengua finesa compta a més amb una important riquesa de sufixos derivatius que Sagarna (1988:104) situa en el nombre d'uns 200.

Pel que fa a la llengua hebrea tot i la seva important riquesa de recursos lexicals històrics cal assenyalar que s'ha vist obligada a la creació d'afixos derivatius - tradicionalment inexistents en la llengua hebrea - els quals han estat produïts a partir de noms i de preposicions. Així tenim els afixos equivalents als llatins "in-" i "des-", que són en hebreu davant d'un nom: "i-",

i davant d'un adjectiu: "bilti-"; l'equivalent al "bi-" llatí és "du-" en hebreu; l'equivalent a "tri-" és "tlat-", en hebreu; l'equivalent a "sub-" és "tat"; a "inter-" és "beyn-" etc. (Sagarna 1988:208-210).

Tot i l'expansió dels recursos derivatius la llengua hebrea no defuig tampoc el manlleu directe d'alguns termes d'abast internacional com "telefon", "geometria", "otobus" els quals adopta per simple transcripció (idem, pp. 216-217). Ara bé l'estructura de tipus generalment triconsonàntic del mot hebreu fa que d'altres mots més complexos com "electricitat" no siguin fàcilment incorporables al lèxic hebreu. Per a aquest concepte la llengua hebrea ha recorregut a una expansió semàntica (o ús figurat, segons la classificació de Marquet exposada més amunt) i utilitza el mot "ħashmal" (originàriament "substància resplendent") (idem, p.194).

El manlleu planteja de manera inevitable el problema del grau d'adaptació del mot manllevat al sistema morfològic i gràfic de la llengua en qüestió. L'estudi dels manlleus fets pel romanès (Serban, 1984:234) mostra que aquest procediment ha introduït en aquesta llengua terminacions abans inexistents en aquesta llengua. Quan la distància lingüística és més gran aquest problema es presenta amb una especial acuitat tal com ho mostra l'estudi dels manlleus de l'anglès a les llengües australianes (Baldauf&Eggington, 1989:26) i dels manlleus d'origen francès i anglès al vietnamita (Phu Phong, 1984:14-16). El manlleu s'ha de sotmetre a unes regles precises i ha de tenir un abast limitat.

En un recent treball Mouloud Taïfi (1997:68-72) adverteix, pel seu costat, dels perills de l'abús de l'expansió semàntica de mots ja existents en amazigh, com a mètode per a expressar nocions de la vida moderna i exposa els equívocs a què pot portar aquesta pràctica. Essent la funció essencial de la terminologia la designació precisa i inequívoca dels conceptes, l'expansió semàntica (o ús figurat) no pot ésser aplicat com a recurs abusiu. Un sistema neològic adequat haurà de proveir, doncs, a l'equilibri ponderat dels diferents procediments a utilitzar.

Un estudi acurat de la innovació lexical en amazigh hauria de partir d'una articulació ben estructurada dels diferents procediments aplicables a la llengua d'acord amb les seves característiques, de l'establiment de prioritats en les fonts de préstec i de la creació d'un repertori mínim d'elements de sufixació i de confixació. La quarantena d'afixos nominalitzadors sistematitzats fins avui (com els exposats per Achab, 1996:190-194) no semblen suficients per a cobrir de manera exhaustiva les necessitats neològiques.

Les tasques d'innovació lexical demanen d'entrada, a la nostra manera de veure, la distinció clara dels objectius a aconseguir en els diferents camps assenyalats més amunt; concretament en el camp de la innovació depuradora (que afecta el lèxic bàsic actual, és a dir, uns 10.000 termes en total, tal com hem assenyalat a l'inici del capítol) sembla recomanable de permetre un percentatge més elevat de manlleus d'altres llengües tal com hem vist que s'ha fet en la llengua hebrea (v. els exemples "otobus", "telefon" esmentats més amunt) i com Achab (1996:197) mateix explica que s'ha fet en l'elaboració del lèxic amazigh de matemàtiques, on recorda els mots manlevats a l'àrab ("aljibr": àlgebra, "hseb": calcular, "axwarizm": algorisme, algoritme etc.) i els manlevats al francès ("agraf": grau, "agram": gram, "kilu": quilo, "litra": litre, "disigram": decígram, "santilitr" centilitre "ziru": zero etc.). (Puntualitzem, però, que en aquest darrer grup caldria haver-se referit amb més propietat a un fons no pas del francès estrictament sinó de base greco-latina).

L'elaboració del lèxic bàsic fóra, doncs, un graó fonamental per al desplegament ulterior de la tasca d'innovació lexical que caldria planificar sobretot a partir de l'establiment dels recursos de derivació necessaris, tal com ho hem apuntat.

Un cop desenvolupada aquesta tasca primera, la creació neològica regular en els tres camps que hem esmentat esdevindrà un fonament sòlid per a l'avanç en la construcció de l'Amazigh Comú puix que, seguint el procés que ha estat habitual fins al moment actual, l'abast del seu ús s'estendria progressivament sense unes dificultats excessives per tota l'àrea de la llengua amazigha.

11.3.3. Consideracions entorn de l'estandardització del lèxic

De la selecció i l'estudi del lèxic que hem fet en aquest capítol es desprèn, a la nostra manera de veure a bastament, la possibilitat de desenvolupar un lèxic estandarditzat a partir de la composició dels tres parlars presos com a referència, i d'una tasca de creació neològica.

Per al lèxic bàsic el miler llarg de termes que hem estudiat ha permès d'establir en els models elaborats sempre una forma preferent (FP) - acompanyada en alguns casos d'una forma secundària (FS) - la qual en alguns casos és fàcilment reduïble a la forma preferent (n'és un exemple 3§§6 on la forma secundària "arecti" és fàcilment relacionable amb la forma preferent "arek^oti"). En d'altres casos les formes secundàries són aplicacions que poden ésser considerades estilístiques com és el cas de "tifiyi" (3§§12) que ens portaria a aconsellar un ús d'aquest terme com a eufemisme al costat del més general "aksum"; i en uns altres casos diferents encara, les formes secundàries són simplement formes considerades no genuïnes o arabismes com el mot "lebşel" (3§§40).

La forma preferent ha estat escollida en la grafia més comprensiva o representativa (és a dir, diasistemàtica). Aquest criteri ens ha portat, per exemple, a incloure en la grafia sempre la vocal neutra pronunciada per algun parlar, encara que en algun altre parlar no sigui realment realitzada.

Quan hem donat més d'una forma preferent ha estat en general perquè hem considerat que es tractava de termes amb una implantació social semblant; sovint es tracta, però, de mots transparents per a qualsevol parlant amazigh, com és el cas de "tamellalt" (3§§13, "ou") mot que és fàcilment comprès com un femení (o diminutiu) de "blanc".

D'altra banda, volem assenyalar que l'existència d'una pluralitat de formes secundàries ens ha semblat necessària en una proposta que es planteja com a introductòria en el procés d'estandardització i ha de comptar amb unes possibilitats clares d'identificació pels usuaris dels diferents parlars. De fet, establint unes formes com a preferents i unes altres com a secundàries el que proposem és una certa orientació del procés d'estandardització del lèxic cap a una selecció, objectiu que pensem que també es pot començar a apuntar al mateix temps que es difon en un àmbit comú una certa pluralitat - regulada - de formes.

Així, doncs, la pluralitat de formes no ha de representar problemes greus per a l'estandardització ni per a l'extensió de l'Amazigh Comú Vehicular; però cal advertir que ha de ser amb la condició que aquestes diferents formes siguin conegudes arreu del territori.

Tal com es pot observar ens hem decantat per l'acceptació d'aquells arabismes més estesos, especialment quan no hem pogut comptar amb formes autòctones ben implantades. També hem acceptat com a formes secundàries alguns arabismes ben implantats només en algunes zones, tenint en compte que durant un cert temps caldrà haver pogut fer conèixer les formes preferents abans d'estar en condicions per a abandonar alguns dels mots d'origen àrab més arrelats.

Finalment cal assenyalar també que hem acceptat com a formes secundàries algunes transcripcions específiques divergents de la forma més estesa i en general corresponents a variants rifenyes. Tots aquests criteris anteriors responen a la concepció que tenim en aquest treball del nivell de la varietat estàndard que anomenem l'Amazigh Comú Vehicular i que exposem a l'apartat 11.4. És per aquests mateixos criteris generals que hem considerat com a formes pròpies de l'ACV (i així ho hem assenyalat) algunes formes que tot i ésser considerades preferents, pel fet de no haver pogut ésser objecte d'un procés de depuració prou accentuat, no poden ésser considerades com a pertanyents al nivell de llengua estàndard anomenat Amazigh Comú Emblemàtic que exigiria un grau més elevat de depuració (v. també l'apartat 11.4).

En el moment actual no ens sembla superflu d'insistir en la necessitat que aquesta tasca de selecció i d'optimització sigui feta amb la màxima prudència, seguint els consells dels experts que hem evocat en el nostre treball.

Estem convençuts, però, d'haver demostrat amb prou solidesa que aquesta prudència no impedeix pas de construir un lèxic comú en els dos nivells d'estandardització que ens hem fixat en la nostra hipòtesi: en primer lloc, un lèxic per a l'Amazigh Comú Vehicular que partint d'un grau de depuració menys accentuat pot servir a bastament per a la intercomunicació entre els diferents parlants de qualsevol de les varietats de la llengua amazigha. I en segon lloc, un lèxic adequat per a l'Amazigh Comú Emblemàtic que, amb un grau més elevat de depuració, pot fer algunes funcions simbòliques i més formals específiques que assenyalarem amb més detall al capítol següent.

Les dificultats per a constituir un lèxic Amazigh Comú es poden trobar en algunes àrees no denotatives com alguns noms abstractes i els adjectius; però es tracta justament d'àrees que són tractades per mitjà de neologismes i aquests adquireixen de manera habitual una extensió generalitzada.

Ja hem assenyalat a l'inici de l'apartat present (11.3) que una estandardització efectiva demanava un tractament d'un volum d'informació molt superior al que hem manejat en el nostre estudi. El nostre treball, però, ens permet de postular tal com ja ho hem apuntat la possibilitat de portar a terme un procés d'estandardització del lèxic de manera prou coherent que faci possibles les funcions d'intercomprensió i de referència comuna pròpies de la llengua estàndard. El caràcter plural de les propostes presentades no exclou, doncs, a la nostra manera de veure la possibilitat d'una concepció i d'un ús unitaris de la llengua, és a dir, la possibilitat d'anar més enllà de la simple codificació convergent dels diferents parlars de manera separada.

11.4. Funció social de l'Amazigh Comú

De les consideracions precedents de l'apartat 11.0 sobre la varietat i estandardització de la llengua amazigha i dels apartats 11.1, 11.2, 11.3 entorn de diferents aspectes de l'estandardització de l'amazigh, podem extreure la conveniència d'una estandardització a dos nivells que proposem d'estructurar de la manera següent:

Un estàndard "A" definit pels trets següents:

- Un nivell de formalitat elevat.
- Un grafia única estàndard, en versió tifinagh o llatina.

Aquest estàndard A posseeix una sola escriptura però amb lectures (o pronunciacions) variables regionals.

- Una morfosintaxi altament unificada (amb molt escasses variacions).
- Lèxic altament depurat (només constituït per les "formes preferents" (v. 11.3.1b); i d'entre aquestes per les més depurades).

Proposem d'anomenar aquest estàndard "A": "Amazigh comú emblemàtic" (ACE).

Un estàndard "B" definit pels trets següents:

- Un nivell de formalitat menys accentuat.
- Una grafia llatina estàndard o simplificada i amb concessions regionals (acceptant la grafia d'algunes realitzacions fonètiques més remarcables com a "formes secundàries").
- Una morfosintaxi polimòrfica (amb variants més nombroses que per a l'ACE però igualment en nombre restringit).
- Un lèxic plural (incloent el conjunt de les formes preferents i de les formes secundàries) depurat. El grau de depuració ha de permetre, però, la seva vehiculabilitat (és a dir, amb l'admissió d'aquells xenismes - generalment arabismes - que siguin més implantats).

Proposem d'anomenar aquest estàndard "B": "Amazigh comú vehicular" (ACV).

L'estàndard "B" dissenyat amb un grau remarcable de pluralitat no s'hauria d'entendre com un conjunt de normes separades regionals estanques entre elles sinó, com un àmbit comú que comprèn unes formes pertanyents inicialment a variants locals però que poden ésser intercanviables o almenys han de ser generalment conegudes pels parlants dels diferents dialectes. La proposta que desenvolupem en aquest treball és la d'una estandardització convergent i unitària però prou pròxima a les realitzacions dels diferents parlants perquè es pugui produir una identificació social prou sòlida.

El model d'estandardització que pressuposa una distribució dels usos d'aquests modalitats de l'estàndard de la manera següent:

L'estàndard "A" o Amazigh Comú Emblemàtic hauria de cobrir en un primer moment tan sols els àmbits d'ús simbòlics del tipus de la retolació viària i institucional (topònims i senyalitzacions propis d'institucions i circulació viària rural i urbana etc.). D'altres usos de l'ACE (és a dir, de l'AC sotmès a un grau més elevat de depuració i d'homogeneïtzació) s'haurien de reservar a àmbits de recerca i experimentals.

L'estàndard "B" o Amazigh Comú Vehicular (estàndard amb variants regionals) cobriria els àmbits d'ús següents:

- Ús social general. Premsa i RTV.
- Rètols d'advertiments, missatges públics explicatius.
- Alfabetització. Escolarització.

Les formes de l'ACV (o estàndard "B") encara que provinents dels diferents parlars s'haurien d'ensenyar arreu del territori amazigh.

Només l'extensió social del coneixement generalitzat de l'ACV podria permetre d'avançar més endavant en la depuració i l'homogeneïtzació de l'estàndard.

A l'hora de comentar aquesta nostra proposta de construcció d'un Amazigh Comú a dos nivells (Amazigh Comú Vehicular i Amazigh Comú Emblemàtic) convé assenyalar que no s'allunya pas massa de les propostes que des de fa alguns anys estan fent diversos estudiosos i molt especialment Salem Chaker ja almenys des de 1982. Aquesta nostra proposta tindria, però, l'especificitat de permetre de combinar diferents elements importants en el procés d'estandardització de la llengua amazigha:

En primer lloc, permetria d'accelerar la possibilitat d'intercomunicació. El fet de designar l'objectiu general de l'estandardització com a "Amazigh Comú" situa en un primer pla l'establiment i el desenvolupament d'un espai concebut com a comú i en el qual poden tenir lloc totes les aportacions dialectals més susceptibles d'afavorir la intercomunicació. Aquesta orientació és important ja que permet posar en un lloc destacat l'objectiu permanent d'homogeneïtzació basat en l'intercanvi entre els diferents parlars; un intercanvi que és el fonament d'una veritable convergència entre les diferents varietats.

En segon lloc, la nostra proposta afavoreix que siguin més fàcilment compatibles dues funcions de tot procés de normalització que podrien portar a un conflicte seriós: la funció vehicular i la funció simbòlica (o emblemàtica) que ha de complir tota llengua estàndard. La consideració d'un nivell vehicular (ACV) afavoreix el desenvolupament de la comunicació i ha de proveir el moviment amazigh d'una eina d'autoexpressió i d'intercomunicació pròpia. I la consideració d'un nivell emblemàtic (ACE) (amb l'ús de les formes més depurades i de l'alfabet tfinagh) permet de prosseguir el procés de depuració necessari per a tota llengua alhora que enforteix el seu caràcter simbòlic i representatiu. La configuració del conjunt en dos nivells d'un mateix Amazigh Comú en desenvolupament, permet d'aprofitar les potencialitats de les diferents funcions exposades sense que l'excés de depuració o un ús prematurament extensiu de l'escriptura tfinagh o d'algunes formes menys implantades, puguin obstruir les funcions vehiculars i d'intercomunicació més urgents.

Afegirem encara algunes consideracions concretes per tal de precisar les característiques de la

proposta que presentem:

En primer lloc hem d'advertir que l'ACV no és concebut com una norma rígida ni tampoc com una varietat que es proposaria d'ésser uniforme arreu de l'àrea d'estudi, sinó com un espai d'intercomprensió i de comunicació interdialectal que caldria construir per mitjà del reconeixement d'aquelles formes que són més fàcilment intercomprensibles. L'elaboració d'un ACV no consisteix en altra cosa que en el fet d'exigir als processos d'estandardització de cadascun dels parlars dues condicions que haurien de complir de manera paral·lela: primera condició, que la selecció de les formes es fes no sols en funció del propi parlar sinó en funció també de la més fàcil comprensió pels amazighòfons d'altres parlars (particularment dels parlars situats dins l'àrea gravialectal escollida com a base de l'estandardització comuna); segona condició, que les formes seleccionades es fessin conèixer mútuament en el desenvolupament de la pràctica comunicativa i docent. És el conjunt d'aquests materials estandarditzats i compartits que anomenem Amazigh Comú (i concretament en l'aspecte que comentem, Amazigh Comú Vehicular).

Hem de precisar també, d'altra banda, que l'Amazigh Comú Emblemàtic tal com el concebem no constitueix pas una llengua estàndard diferent de l'Amazigh Comú Vehicular, el domini de la qual exigiria un aprenentatge costós, sinó que és per a nosaltres tan sols una forma depurada i menys polimòrfica del mateix Amazigh Comú, i és per aquesta raó que hem volgut anomenar amb la sola denominació d'Amazigh Comú el conjunt de materials estandarditzats. Aquesta dualitat ACE/ACV no prefigura ni comporta, per tant, a la nostra manera de veure, cap tipus de diglòssia en el pla social ja que l'Amazigh Comú Emblemàtic restaria (en la fase inicial que dissenyem actualment) reservat per a funcions ben delimitades de caire simbòlic i emblemàtic i, per tant, allunyades dels usos socials ocupats plenament per l'Amazigh Comú Vehicular.

El conjunt d'aquesta proposta que presentem reclama diferents elements socials favorables, el més important dels quals és la introducció a l'ensenyament de l'aprenentatge de la llengua

amazigha; demana també que en les diferents zones s'apliqui l'aprenentatge de la llengua d'una manera plural i unitària: és a dir, que partint del propi parlar en procés d'estandardització gràfica, s'adquireixin els elements morfològics i lexicals propis de l'Amazigh Comú.

La manca de l'extensió actual d'aquests elements favorables no exclou, però, la conveniència de treballar en l'orientació que proposem. Una estandardització realitzada de manera separada i amb desconeixement mutu entre els diferents parlars no faria altra cosa que retardar i fins i tot obstaculitzar el desenvolupament de l'Amazigh Comú necessari per a les funcions que hem exposat. Les experiències extretes de les diferents realitats estudiades en el nostre treball i l'observació de la realitat amazigha ens porten a considerar que només una acció coordinada i una orientació conjunta ben establerta des d'un bon començament, permetran d'avançar vers un amazigh comú tot superant les pressions disgregadores dels Estats.

Conclusions

El nostre treball ens porta, d'una manera general, a les conclusions que exposem tot seguit:

En primer lloc ens cal partir de la consideració - avalada per l'estudi que s'ha fet fins al moment present de múltiples experiències arreu del món - que l'estandardització és un fenomen d'ordre universal; es tracta, també, d'un fenomen que per les seves característiques sociopolítiques és el reflex dels conflictes lingüístics i el resultat de situacions de minorització avui encara molt generalitzades. Això fa que aquesta fita - que hem qualificat amb fonament d'universal - aparegui avui dia, paradoxalment, com un objectiu que essent necessari per a la normalització de l'ús social de les llengües, sigui negada o seriosament dificultada d'una manera general.

Els mecanismes de negació poden ser diversos tal com hem anat desgranant a la primera part del nostre treball: apareixen ja en el camp elemental de la grafització, orientada vers objectius de subordinació o dependència (aquesta seria, per exemple, la funció que resulta d'aplicar l'escriptura àrab a la llengua amazigha) o vers uns objectius estrictament analítics (transcripcions d'un gran detallisme fonètic, per exemple) que poden ajudar a l'estudi científic de la llengua des de l'exterior però que no serveixen a les necessitats d'un ús estandarditzador; les dificultats per a una estandardització autocentrada (aquesta ens apareix com l'orientació normalitzadora fonamental) es continuen també per mitjà de nombrosos obstacles que enfarfeguen les dues línies bàsiques de tot procés: la comunicació interdialectal i la sistematització en els treballs de selecció formal i de creació neològica.

La llengua amazigha, sotmesa a l'autoritat aliena d'uns estats que es defineixen ells mateixos com a essencialment àrabo-islàmics, es troba subordinada a un poder que tendeix a frenar la intercomunicació dels diferents parlars amazighs i a impedir l'aparició d'institucions

lingüístiques amazighes realment representatives dels parlants mateixos i amb una autoritat reconeguda per a poder sintetitzar i difondre adequadament les propostes elaborades.

Aquestes condicions contràries extremament severes no impedeixen, però, a la nostra manera de veure, el plantejament d'avanços en l'estandardització tal com l'experiència mateixa ja ha demostrat fins avui, ja que els avanços en l'estandardització formal de la llengua - si són desenvolupats de manera coherent amb les necessitats socials de cada moment - juguen un paper sempre afavoridor de la difusió de l'ús de la llengua i, en darrer terme, de la seva normalització.

El problema central que té plantejat avui l'estandardització formal de la llengua amazigha és el de l'avanç cap a la creació d'una llengua comuna estàndard. Els camins recorreguts fins avui en aquest sentit han estat poc coherents i sovint precipitats tal com ho hem exposat a l'hora d'estudiar l'elaboració neològica portada a terme al llarg dels darrers decennis. Contra els desastres d'una actuació d'aquesta mena s'han alçat múltiples veus d'alarma que han demanat una treva en la innovació neològica o han també clamat per un fre en l'ús de l'alfabet tfinagh assenyalant les mancances tècnico-científiques d'aquest codi gràfic. Però tal com assenyala Chaker (1997:91) en un treball recent, la historicitat i l'especificitat d'aquesta escriptura són les forces de fons que empenyen al seu ús en l'àmbit del moviment cultural amazigh.

D'una manera general, és possible d'afegir també que la necessitat d'una sistematització en la creació neològica no hauria d'interrompre el procés de depuració lingüística (tal com assenyala Achab (1996) en les seves conclusions), procés que és fonamental en tota estandardització d'una llengua.

Partint d'aquestes consideracions prèvies la nostra proposta en el sentit de l'elaboració d'un Amazigh Comú es fonamenta en la valoració d'una necessitat social i postula la possibilitat d'establir un àmbit comú per al desenvolupament d'una llengua estàndard apta per al conjunt

de les poblacions amazighòfones. Aquest àmbit comú es planteja estructurat en dos nivells (Amazigh Comú Vehicular i Amazigh Comú Emblemàtic).

La nostra hipòtesi de partença és, doncs, la valoració de la necessitat de l'estandardització de la llengua amazigha, com una exigència per a la supervivència en una societat fortament interferida per l'àrab i pel francès. Sense una llengua estàndard pròpia les funcions corresponents a aquesta varietat referencial seran progressivament ocupades per les llengües esmentades (àrab i francès) en una situació que portaria indefectiblement a un avanç accelerat del procés de substitució lingüística.

Som conscients que a l'hora d'adoptar aquesta hipòtesi d'estandardització global correm uns riscos reals importants, uns riscos que l'experiència viscuda fins avui ha mostrat a bastament. És per això que la prudència necessària, en aquest objectiu de creació de l'Amazigh Comú, ens ha portat a formular una elaboració als dos nivells esmentats (vehicular i emblemàtic) una estructura que, segons les nostres valoracions, haurà de permetre alhora de cobrir per una banda les necessitats referencials (simbòliques o emblemàtiques) i de depuració sense interferir per una altra banda les necessitats de comunicació que serien garantides per l'ús de la varietat vehicular en les activitats socials més generals de la vida quotidiana.

Pel que fa a l'estudi concret formal de la llengua amzigha pensem haver mostrat en el nostre treball, amb prou elements de judici, la possibilitat d'una estandardització de tipus plural; i pensem també haver dissenyat unes propostes metodològiques per a l'assoliment d'aquest objectiu.

Per al nostre treball hem partit de diferents elements d'anàlisi:

En primer lloc hem procedit a la tria del camp d'estudi idoni per a l'aplega de materials de la llengua amazigha que hem anomenat, a la primera part del treball, àrea gravilectal. En aquest sentit hem determinat l'àrea compresa entre els parlars *taqbaylit*, *tarifit* i *tacelhit* com a àrea

gravilectal dins la qual havíem de poar l'essencial dels elements per a l'elaboració de l'Amazigh Comú (i particularment, per a l'elaboració de l'Amazigh Comú Vehicular). L'exploració de les dades que hem manejat ens ha confirmat la validesa de la nostra tria. Advertim que la nostra tria no ha estat influïda per prejudicis polítics que haurien pogut recloure l'àrea de treball a l'interior d'un sol Estat sinó que ha tingut en compte com a únic criteri la màxima extensió en les possibilitats d'homogeneïtzació.

Aquesta tria d'una àrea concreta té com a objectiu d'oferir una base interna suficient d'homogeneïtat i alhora ha de servir per a assenyalar criteris de convergència amb els parlars exteriors a aquesta àrea. L'Amazigh Comú ha de respondre, però fonamentalment (segons la nostra hipòtesi i de manera semblant a les elaboracions fetes en altres latituds) als materials aplegats dins aquesta àrea específica.

Tot seguit hem procedit a una tria de materials en tres àmbits: fonètica, morfosintaxi i lèxic. Tal com ja ho hem apuntat al llarg de l'estudi no hem considerat suficient el volum dels materials per a permetre una veritable estandardització particularment en el camp del lèxic; però sí que ho han estat per a mostrar a bastament l'existència de prou elements d'homogeneïtat. L'aplicació dels criteris estandarditzadors a aquest material ens han permès postular en primer lloc l'elaboració d'una grafia estàndard (aspecte ja molt desenvolupat en estudis precedents); en segon lloc elaborar aspectes importants d'una morfologia comuna amb lleus variacions; i en tercer lloc establir un lèxic comú plural però coherent.

L'estudi fonètic realitzat ha permès, doncs, primerament de deduir una grafia general comuna; a més, diferents consideracions sociolingüístiques ens han portat a postular com a aconsellable, ultra la grafia general, la possibilitat d'aplicacions particulars adaptades a algunes de les realitzacions més divergents, sovint pertanyents al parlar rifeñy. L'amplitud de l'anàlisi sistemàtica de les diferents variants fonètiques ens ha permès, però, de reduir a fenòmens i a casos molts limitats el recurs a una grafia diferenciada.

Pel que fa a l'estudi morfosintàctic cal remarcar l'esforç d'anàlisi desenvolupat especialment en el camp de la dixi (demostratiu, adverb i partícules verbals de direcció) i de les partícules interrogatives. Aquest esforç ha permès plantejar unes propostes molt homogènies en diferents àrees de la morfosintaxi, veritable canemàs de l'Amazigh Comú.

Pel que fa al lèxic cal remarcar que el nostre estudi n'ha explorat àmbits molt diversos. D'entrada el material aplegat és considerable i constitueix, pel que sabem fins ara, un dels primers reculls lexicals interdialectals sistemàtics d'una certa amplitud de la llengua amazigha, el qual esperem que doni lloc a una explotació intensiva, més enllà de la primera utilització que en fem en el nostre treball. La sistematització d'aquest material s'ha fonamentat en la coincidència en un nombre important d'elements i ha tendit a la simplificació de la pluralitat per mitjà de la disposició de formes preferents i formes secundàries. Aquesta orientació ens ha portat a l'elaboració per a l'Amazigh Comú d'un lèxic plural que per les seves característiques permet alhora el compliment efectiu de les funcions comunicatives i una convergència creixent entre les diferents varietats dialectals.

Com a observació de tipus central cal recordar especialment que l'anàlisi de la situació sociolingüística ens ha portat a postular la construcció d'un espai únic definit com a Amazigh Comú concebut com a plural i disposat, tal com ja ho hem exposat més amunt, en dos nivells complementaris i compatibles (Amazigh Comú Vehicular i Amazigh Comú Emblemàtic). Finalment hem definit també l'objectiu i el funcionament social possible, del model d'estandardització proposat.

Pensem, doncs, haver mostrat amb prou solidesa la possibilitat d'avançar de manera coherent en el procés d'estandardització general de la llengua amazigha, anant més enllà de la simple estandardització separada dels diferents parlars, opció que - segons criteris sociolingüístics globals i tenint en compte les pressions fragmentadores de les polítiques lingüístiques dels Estats - podria abocar a un estancament del procés.

De cara al futur de l'estandardització de la llengua amazigha, els ensenyaments adquirits en el nostre treball ens porten a apuntar diferents propostes que estimem importants.

En primer lloc, se'ns presenta com una evidència fonamental que el procés d'estandardització de la llengua amazigha té la necessitat d'una definició clara dels objectius materials concrets. Com tota llengua, la llengua amazigha hauria de comptar, en un termini de temps no excessivament dilatat, amb diferents materials fonamentals com els que han estat la base de l'estandardització de les llengües que l'han precedida en el procés: una "Gramàtica general de l'Amazigh Comú" i un "Lèxic Estàndard" (que comptés, incloent-hi els neologismes més imprescindibles, com a mínim unes 10.000 entrades). Aquest material hauria d'ésser elaborat a partir de referències clares als parlars de l'àrea gravilectal esmentada per tal de permetre l'autoidentificació suficient dels parlants. Els exemples d'estandarditzacions complexes i en un estat avançat d'elaboració, com la de l'occità o la del basc, poden servir de model en diferents aspectes per a l'elaboració d'aquests textos fonamentals. L'existència d'aquest material de base haurà de servir per a preparar ulteriorment manuals de divulgació, adreçats sobretot al camp de l'ensenyament.

Des d'un altre punt de vista no podem oblidar que el nostre estudi ha patit d'una mancança en l'aplega d'elements de l'àrea gravilectal que un estudi més aprofundit hauria de superar. Caldria procedir a un buidatge sistemàtic dels elements corresponents al parlar *tamaziɣt* (de l'Atlas Central). La inclusió exhaustiva de dades d'aquest parlar, que està ben documentat i que es troba socialment ben implantat, és del tot necessària en un treball real d'estandardització. Pel que fa a la innovació lexical caldrà recórrer a un estudi aprofundit dels parlars més conservadors (*tamaceɣt*, *tamzabɛt* etc.) sistematitzant i donant cos a iniciatives fins avui empreses de manera inconnexa.

L'experiència de casos d'estandardització ben coneguts en les nostres latituds (com són el del català, el de l'occità i el del basc, aquí repetidament evocats) ens fan assenyalar la conveniència que l'elaboració gramatical pugui comptar amb un bon desenvolupament dels

capítols dedicats als procediments de composició i derivació de mots, per tal de proveir els usuaris de la llengua de mecanismes sòlids i fiables d'enriquiment lingüístic tal com hem simplement apuntat a l'hora de tractar la qüestió de la neologia.

D'altres consideracions foren possibles, però moltes escapen a les possibilitats realment existents d'estandardització de la llengua amazigha i en les condicions sociopolítiques en les quals s'ha de desenvolupar aquesta llengua en els moments actuals, sonarien tal volta com disquisicions inútils o podrien ésser interpretades com a mostres de presumpció o d'un cinisme desavinent. Res més lluny de les nostres pretensions. En aquest nostre treball no hem volgut de cap manera plantejar unes propostes d'estandardització acabades ni unes lliçons que no corresponen ni a l'abast dels nostres coneixements ni a la nostra implicació en el teixit del moviment cultural amazigh. La nostra pretensió ha estat d'oferir unes reflexions, uns materials i unes propostes metodològiques amb l'esperança que puguin ésser d'utilitat per a les persones que estan assumint i hauran d'assumir en el futur el desenvolupament de l'estandardització de la llengua amazigha. Als qui han fet el treball previ i als qui l'hauran de prosseguir en múltiples aspectes va adreçada la nostra aportació.

Bibliografia

Sigles utilitzades en les referències

- [DLC-UB] (Departament de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona) (1984) *Problemàtica de la Normativa del Català - Actes de les Primeres Jornades d'estudi de la llengua normativa (30 setembre-1 octubre 1983)* Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona
- [GH] Actes du Colloque International "Unité et Diversité de Tamazighit" Ghardaïa (avril 1991) Agraw Adelsan Amazigh, 1993
- [IJSL] *International Journal of Sociology of Language* Mouton De Gruyter, Berlin New York
- [L/I] WOLFSON, Nessa & Manes, Joan (cd.) (1985) *Language of Inequality*, Mouton, Berlin-New York-Amsterdam
- [LPP] FISHMAN, J.A. cd. (1977) *Language planning processes* Mouton The Hague-Paris-New York
- [LR] FODOR&HAGÈGE (1983) *Language Reform* Buske Verlag, Hamburg
- [LSA] CYFFER et al. (1991) *Language Standardisation in Africa* Helmut Buske Verlag, Hamburg

I. Sobre l'Espectura i la Lectura

- BESNER, D.&HUMPHREYS, G.W. (1991) *Basic Processes in Reading*, LEA, Hillsdale (New Jersey)
- BONAFANTE et al.(1994) *La naissance des écritures* Éd. du Seuil, Paris
- CARDONA, G.R. (1981) *Antropologia de la escritura* Ed. Gedisa, Barcelona, 1994
- COULMAS, F. (1989) *The Writing Systems of the World* Ed. Basil Blackwell, Oxford&Cambridge
- DETIENNE, M. (cd) (1994) *Transcrire les Mytologies* Éd. Albin Michel, Paris

- EL MOUNTASIR, Abdallah (1995) *De l'oral à l'écrit, de l'écrit à la lecture* in *Études et Documents Berbères* núm 11 (Actes de la table ronde internationale "Phonologie et notation usuelle dans le domaine berbère" INALCO avril 1993), Paris (pp. 153-160)
- FAYOL et al.(1992) *Psychologie cognitive de la lecture* PUF, Paris
- GELB, I. (1952) *Historia de la Escritura* Alianza Editorial, Madrid, 1976
- MOORHOUSE, A.C.(1978) *Historia del Alfabeto* Fondo de Cultura Económica, México
- ONG, W.J. (1982) *Orality and Literacy. The Technologizing of the Word* Methuen, London & New York
- RIEBEN, L.&PERFETTI, C.A. (1991) *Learning to Read - Basic Research and Development Center*, LEA, Hillsdale (New Jersey)
- VIGOTSKI, L.S. (1988) *Pensament i Llenguatge* Eumo, Vic

II. Lingüística i sociolingüística generals i estandardització del català

- ALVAREZ Enparantza, José Luis (1995) *Limitações das medidas puramente jurídicas nos processos de normalizaçom* in *Agália* nº 43 Associação Galega da Língua
- ARACIL, Lluís V. (1982) *Papers de Sociolingüística* Ed. La Magrana, Barcelona
- ARACIL, Lluís V. (1983) *Dir la realitat* Ed. Països Catalans, Barcelona
- BARNES, Dayle (1983) *The implementation of language planning in China* in *Progress in Language Planning* Mouton Publishers, Berlin-New York-Amsterdam
- BENDOR-SAMUEL, John T. (1991) *Language standardisation and current S.I.L. research in [LSA]* (pp.249-282)
- BIBILONI, Gabriel (1997) *Llengua estàndard i variació lingüística* Tres i Quatre, València
- BRUGUERA (1984) *Algunes qüestions sobre la normativa del lèxic* in *Actes de les Primeres Jornades d'estudi de la llengua normativa* DLC-UB (pp. 37-50)

- CALVERAS, Josep (1925) *La Reconstrucció del Llenguatge Literari Català*, Biblioteca Balmes, Barcelona
- CALVET, Louis-Jean (1987) *La guerre des langues et les politiques linguistiques* Payot, Paris
- CHAMBERS, J.K.&TRUDGILL, Peter (1994) *La Dialectologia* Visor Libros, Madrid
- COBARRUBIAS, J. (1983a) *Language planning: the state of the art* in *Progress in Language Planning* Mouton Publishers, Berlin-New York-Amsterdam
- COBARRUBIAS, J. (1983b) *Ethical issues in status planning* in *Progress in Language Planning* Mouton Publishers, Berlin-New York-Amsterdam
- COLOMINA, Jordi (1995) *Els valencians i la llengua normativa* Diputació d'Alacant-Conselleria d'Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana, Alacant
- COSERIU, Eugênio (1995) *A lingua literária* in *Agália* núm.41 *Associação Galega da Língua*, Corunha
- DIAZ Fouces, Oscar (1995) *Os processos de elaboração linguística. A propósito de "Ausbausprachen"* in *Agália* nº41 *Associação Galega da Língua*, Corunha
- DUMONT, Pierre (1987) *Politique linguistique en Afrique: Où va le Sénégal?* in *Etudes de Linguistique Appliquée* núm. 65, pp. 89-101
- FABRA, Pompeu (1980) (recull de textos de 1906-1926) *La llengua catalana i la seva normalització* Edicions 62 Barcelona
- FERGUSON, Charles A. (1983) *Language planning and language change* in *Progress in Language Planning* Mouton Publishers, Berlin-New York-Amsterdam
- FISHMAN, Joshua A. (1991) *Reversing Language Shift* Multilingual Matters Ltd. Cleveland-Philadelphia-Adelaide
- FISHMAN, Joshua A. (1989) *Status planning for endangered languages* in [LR] Vol IV (p.1 i ss.)
- FISHMAN, Joshua A. (1985) *The Rise and Fall of the Ethnic Revival* Mouton Publishers, Berlin-New York-Amsterdam
- FISHMAN, Joshua A. (1983) *Modeling rationalities in corpus planning: modernity and tradition in images of the good corpus* in *Progress in Language Planning* Mouton Publishers, Berlin-New York-Amsterdam

- FOUGHT, John (1985) *Patterns of Sociolinguistic Inequality in Mesoamerica* in [L/I]
- GOLOPENȚIA-ERETESCU, Sanda (1974) *Formalized Languages: scientific* -Vol 12, Mouton, La Haia-Paris (pp. 537-560)
- HAUGEN, Einar (1983) *The implementation of corpus planning: theory and practice in Progress in Language Planning* Mouton Publishers, Berlin-New York-Amsterdam
- HAUGEN, Einar (1987) *Blessings of Babel - Bilingualism and Language Planning* - Mouton de Gruyter, Berlin-New York-Amsterdam
- HAVRÁNEK, B (1932) *Úkoly spisovného jazyka a jeho kultura* (les tasques de la llengua literària i la seva cultura). *Spisovná čeština a jazyková kultura*. Praha (citat per Kraus)
- JERNUDD, Björn H. (1983) *Evaluation of language planning - What has the last decade accomplished?* in *Progress in Language Planning* Mouton Publishers, Berlin-New York-Amsterdam
- JERNUDD, Björn (1977) *Linguistic sources of terminological innovation: policy and opinion in LPP* (pp. 215-236)
- JOAN, Bernat (1994) *La llengua i el Leviathan* Oikos-Tau, Barcelona
- JOAN, Bernat (1993a) *Autocentrament/alioçèntria en el procés de normalització del català in Una llengua sense ordre ni concert* Oikos-Tau Barcelona (pp. 35-42)
- JOAN, Bernat; CASTELLANOS, Carles (1993b) *Llengua i Variació* Oikos-Tau, Barcelona
- JOSEPH, John Earl (1987) *Eloquence and Power. The Rise of Language Standards and Standard Languages* Frances Pinter, London
- JUNYENT, Carme (1992) *Vida i mort de les llengües* Empúries, Barcelona
- JUNYENT, Carme (1989) *Les llengües del món* Empúries, Barcelona
- KLOSS, Heinz (1978) *Die Entwicklung neuer germanischer Kultursprachen seit 1800* 2a ed. Düsseldorf: Schwann (citat per Lamuela).
- KOCOUREK, Rostislav (1982) *La langue française de la technique et de la science* Oscar Brandstetter Wiesbaden

- KRAUS, Jiri (1987) *On the sociolinguistic aspect of the notion of functional style in Linguistic & Literary Studies in Eastern Europe*, Vol 23 John Benjamins Publishing Company, Amsterdam-Philadelphia
- LAMUELA, Xavier (1995) *Criteris de codificació i compleció lingüístiques* in *Els Marges* núm 53 pp. 15-30.
- LAMUELA, Xavier (1994) *Estandardització i establiment de les llengües*, edicions 62, Barcelona
- LAMUELA, Xavier (1987) *Català, Occità, Friülà: Llengües subordinades i planificació lingüística* Quaderns Crema, Barcelona
- LAMUELA, Xavier & MURGADES, Josep (1984) *Teoria de la llengua segons Fabra* Quaderns Crema Assaig Barcelona
- LEWIS, Glyn (1983) *Implementation of language planning in the Soviet Union in Progress in Language Planning* Mouton Publishers, Berlin-New York-Amsterdam
- LÓPEZ DEL CASTILLO, Lluís (1996) *Diccionari català bàsic* Ed.62. Barcelona
- MARÍ, Isidor (1992a) *Un horitzó per a la llengua* Ed. Empúries, Barcelona
- MARÍ, Isidor et al. (1992b) *La llengua als Països Catalans* Fundació Jaume Bofill, Barcelona
- MACKEY, W.F. (1976) *Bilinguisme et contact des langues* Klincksieck, Paris
- MARQUET, Lluís (1993) *El llenguatge científic i tècnic* Enginyers Industrials de Catalunya -Associació-Col·legi, Barcelona
- MARQUET, Lluís (1984) *La terminologia tècnica i científica* in *Actes de les Primeres Jornades d'estudi de la llengua normativa DCL-UB* (pp. 51-56)
- MULJACIĆ, Žarko (1997) *Un fantôme terminologique: la distance linguistique minimale* in *Congrés Europeu de Planificació Lingüística (Barcelona 9-10 novembre 1995)* Institut de Sociolingüística Catalana - Direcció General de Política Lingüística, Barcelona (pp. 34-37)
- MILÁN, William G. (1983) *Contemporary models of standardized New World Spanish: origin, development and use in Progress in Language Planning* Mouton Publishers, Berlin-New York-Amsterdam
- NADAL, Josep M. (1992) *Llengua escrita i llengua nacional* Quaderns Crema, Barcelona

- NINYOLES, Rafael L.(1971) *Idioma i prejudici* Ed.Moll, Palma de Mallorca
- POLANCO, Lluís B(1984) *La normativa al País Valencià. Problemàtica i perspectives* in [DCL-UB] (pp.107-146)
- PRADILLA, Miquel Àngel (1997) *El paper de les comarques del nord del País Valencià en el procés d'estandardització* in *Revista de Catalunya*, núm 115 (pp. 49-63)
- SABATER, Ernest (1991) *Ni "heavy" ni "light": català modern* ed. Empúries, Barcelona
- SPOLSKY, Bernard&BROOMER, Lorraine (1983) *The modernization of Navajo in Progress in Language Planning* Mouton Publishers, Berlin-New York-Amsterdam
- TAUPIAC, Jacme (1977) *Pichon diccionari francès-occitan* Institut d'Estudis Occitans/CREO, Tolosa
- TEULAT, Rogièr (1985) *Uèi l'occitan* (Institut d'Estudis Occitans) (Citat per Lamuela, 1995)
- TEULAT, Rogièr (1976) *Diasistèma e intèrsistèma*. Quasèrns de Lingüística Occitana (pp. 22-24) (citat per Lamuela, 1995)
- TUSON, Jesús (1996) *El luxe del llenguatge*, Ed. Empúries, Barcelona
- VENY, Joan (1978)*Els parlars* Dopesa, Barcelona
- WOLFF, Ekkehard (1991) *Sprachstandardisierung in Afrika: Begriffe, Probleme, Perspektiven* in LSA

III. Amazigh (aspectes lingüístics i sociolingüístics)

- Amawal n tmaziɣt tatrert*. Editions de l'Association Culturelle Tamaziɣt. Bgayet, 1990
- CLYNE, Michael (1992) *Epilogue in Pluricentric Languages - Differing Norms in different Nations* Mouton de Gruyter, Berlin-New York (pp. 445-465)
- Spécial berbère au Bac* in *Amazighen Ass-a* mars 1996
- ACHAB, Ramdane (1996) *La néologie lexicale berbère (1945-1995)* Éd. Peeters. Paris-Louvain

- ACHAB, Ramdane (1995) *Aménagement du berbère (Entretien)* in *Imazighen Ass-a.* n° 2-3, mars 1995
- AHMED, Malika (1997) *Problèmes de mise en œuvre d'une politique linguistique. Cas du berbère en Algérie* in *Congrès Européen de Planificació Lingüística (Barcelona 9-10 novembre 1995)* Institut de Sociolingüística Catalana - Direcció General de Política Lingüística, Barcelona
- APPLEGATE, Joseph R. *The berber languages in Current Trends in Linguistics* Mouton, La Haia-Paris (Vol 6, pp. 586-661)
- BASSET, André (1952) *La langue berbère.* Oxford University Press. London. New York, Toronto
- BOUDRIS, Belâid (1993) *Tamawalt usegmi (Vocabulaire de l'éducation Français-Tamazight)* Rabat
- BOUKOUS, Ahmed (1995) *Société, langues et cultures au Maroc - Enjeux symboliques* Université Mohamed V Faculté des Lettres et des Sciences Humaines, Rabat
- BOUKOUS, Ahmed (1993) *Unité profonde et diversité de surface de la phonologie du tamazight* in [GH] (p. 15 i ss.)
- CAMPS, Gabriel (1994a) *Mito o permanencia bereber in Imazighen del Magreb entre Occidente y Oriente,* Rachid Raha editor, Granada
- CAMPS, Gabriel (1994b) *Els berbers, mite o realitat* in *Les Cultures del Magreb,* Institut Català d'Estudis Mediterranis, Barcelona.
- CAMPS, Gabriel (1984) *Avertissement - Etre berbère* Encyclopédie Berbère Vol I, Edisud, Aix-en-Provence
- CADI, Kaddour (1997) *Constance et variabilité syntaxiques interdialectales en berbère* in [IJSL] núm.123 (Berber Sociolinguistics) (pp. 147-161)
- CADI, Kaddour (1993) *De la langue a Lalangue: ou tamazight et la paradoxe de la langue introuvable* in [GH] (p. 61 i ss.)
- CADI, Kaddour (1987) *Système verbal rifain,* CNRS Selaf, Paris
- CHAKER, Salem (1997) *La Kabylie: un processus de développement linguistique autonome* in [IJSL] núm.123 (Berber Sociolinguistics) (pp. 81-99)

- CHAKER, Salem (1996) *Propositions pour la notation usuelle à base latine du berbère in Imazighen Ass-a* octobre 1996
- CHAKER, Salem (1995a) *Linguistique Berbère - Études de syntaxe et de diachronie* - Éd. Peeters, Paris-Louvain
- CHAKER, Salem (1995b) *Pour une notation usuelle à base "tifinagh" in Études et Documents Berbères num 11 (Actes de la table ronde internationale "Phonologie et notation usuelle dans le domaine berbère" INALCO avril 1993), Paris (pp. 31-42)*
- CHAKER, Salem (1989) *Berbères aujourd'hui* L'Harmattan, Paris
- CHAKER, Salem (1982) *Propositions pour une notation usuelle(kabyle) in Bulletin des Études Africaines - INALCO, pp. 33-47*
- DALLET, JM (1985) *Dictionnaire Français-Kabyle (Parler des At Mangellat)* Selaf Paris
- DALLET, JM (1982) *Dictionnaire Kabyle-Français (Parler des At Mangellat)* Selaf Paris
- DESTAING, E (1920) *Dictionnaire Français-Berbère (étude sur la tachelhit du Sous)* E.Leroux éd. Paris
- DESTAING, E (1914) *Dictionnaire Français-Berbère (dialecte des Beni Snous)* E.Leroux éd. Paris
- FOUCAULD, C.(1952) *Dictionnaire touareg-français, dialecte de l'Ahaggar* Imprimerie Nationale de France, Paris
- GALAND, Lionel (1989) *Les langues berbères in [LR] Vol IV (p.335 i ss.)*
- GALAND, Lionel (1988) *Le berbère in Les langues dans le monde ancien et moderne (Chap.IV) éd. CNRS, Paris*
- HUYGHE, P.G. (1901) *Dictionnaire Kabyle-Français/Français-Kabyle* Imprimerie Nationale 2ème édition, Paris
- IBAÑEZ, Esteban (1944) *Diccionario Español-Rifeño* Ministerio de Asuntos Exteriores, Madrid
- IBAÑEZ, Esteban (1954) *Diccionario Español-Baamarani*, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Madrid
- JUSTINARD, L.V. (1926) *Manuel de berbère marocain: dialecte rifain*, Librairie Paul Geuthner, Paris

- LAMZOUZI, Mohamed (1988) *Initiation au dialecte berbère*, Afrique Orient, Casablanca.
- LAOUST, E. (1928) *Cours de berbère marocain, dialecte du Maroc Central*, Librairie orientaliste Paul Geuthner, Paris.
- LAOUST, E. (1927) *Le dialecte berbère du Rif*, in *Hespéris*, pp. 173-208, Paris
- LAOUST, E. (1920) *Mots et choses berbères - Notes de linguistique et d'ethnographie - Dialectes du Maroc* Société Marocaine d'Édition, Rabat 1983
- MAMMERI, Mouloud (1976) *Tajerrumt n tmaziyt*, Maspéro, Paris
- MASQUERAY, E. (1893) *Dictionnaire Français-Touareg (dialecte des Taltoq)* E.Leroux éd.Paris
- NAÏT-ZERRAD, Kemal (1996) *Tamazight: langue ou langues?* in *La question amazighe en 1996 (Table Ronde)* Mouvement Culturel Berbère-France, Argenteuil
- [NT-KT] *Réunion Internationale sur l'harmonisation des Notations et Transcriptions des écritures et alphabets des Kel Tamasheq - Rapport Général* - Bamako, 4-9 juin 1984
- [NUB] *Phonologie et notation usuelle dans le domaine berbère* Actes de la Table Ronde Internationale - INALCO avril 1993 - in *Études et Documents Berbères n.11*, INALCO, Paris 1994 (pp. 119-138)
- OUAKRIM, Omar (1993) *Fonètica y fonologia bereber*. Tesi Doctoral. Universitat Autònoma de Barcelona
- [RIF] TILMATINE, EL MOGHLY, CASTELLANOS, BANHAKEIA (1995) *La llengua rifeña - Tutlayt Tarifit* Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra
- [RIF-CRB] *Propositions pour la notation usuelle à base latine de Rifain* Centre de Recherche Berbère-INALCO. Paris, 1997
- RODINSON, Maxime (1981) *Los árabes Siglo XXI* editores Madrid
- SADI, H. (1993) *Questions pour une orthographe de la langue courante* in [GH](p. 96 i ss.)
- SARRIONANDIA, Pedro (1905) *Gramática de la lengua rifeña*, Imprenta Hispano-arábiga, Tánger

- TAÏFI, Mouloud (1997) *Le lexique berbère: entre l'emprunt massif et la néologie sauvage* in [JSL] núm.123 (*Berber Sociolinguistics*) (pp. 61-80)
- TAÏFI, Mouloud (1994) *Unité et diversité du berbère - Détermination des lieux linguistiques d'intercompréhension* in *Études et Documents Berbères INALCO*, Paris
- TAÏFI, Mouloud(1991) *Dictionnaire Tamazight-Français* L'Harmattan-Awl, Paris
- TILMATINE, Mohamed (1997) *Les Oulémas algériens et la question berbère: un document de 1948* in *AWAL (Cahiers d'Études Berbères) n. 15* Fondation de la Maison des Sciences de l'Homme, Paris (pp. 77-90)
- TILMATINE, Mohamed&SULEIMAN, Yasir (1996a) *Language and identity: the case of the Berbers in Language and Identity in the Middle East and North Africa*, Curzon Press, Richmond (pp. 165-179)
- TILMATINE, Mohamed (1996b) *État-Nation et revendication berbère: quel(s) modèle(s) pour l'Algérie?* in *La question amazighe en 1996 (Table Ronde)* Mouvement Culturel Berbère-France, Argenteuil (pp. 23-34)
- TILMATINE, Mohamed (1992) *À propos de néologie en berbère moderne* in AAP n°30 Institut für Afrikanistik Universität zu Köln, Köln (pp. 155-166)
- VYCICHL, W. (1993) *Le berbère: langue ou langues?* in [GH] (p. 77 i ss.)

(Per a més informació lexical vegeu referències a l'inici de l'ANNEX (apartat 10.3: Descripció d'aspectes lexicals)

IV. Aspectes descriptius sociolingüístics i lingüístics referents a realitats lingüístiques diverses (altres que l'amazigha i la catalana)

- ABDULAZIZ, M.H. (1991) *Standardisation of the ortographies of kenyan languages* in [LSA] (pp. 189-206)
- ACTAS DO III CONGRESSO INTERNACIONAL DA LINGUA GALEGO-PORTUGUESA NA GALIZA (setembre-outubro 1990), Associação Galega da Língua, Vigo, 1992
- AGAL (Associação Galega da Língua)(2a edição,1989) *Estudio Crítico das normas ortográficas e morfológicas do idioma galego (Instituto da Língua Galega-Real Academia Galega,1982)* A Corunha

- AGAL (Associaçom Galega da Língua) (1985) *Prontuário ortográfico galego*, Galiza
- ALIBERT, Louis (1966) *Dictionnaire Occitan-Français selon les parlers languedociens* Institut d'Études Occitanes, Tolosa
- ALIBÈRT, Loïs (1935) *Gramatica Occitana segon los parlars langadocians* Centre d'Estudis Occitans, Montpelhièr
- ALMEIDA, Ileana (1992) *Léxico actualizado Español-Quechua* Abya-Yala ed. Quito
- ALQUÉZAR, Manuel (1992) *Correspondència entre Loïs Alibert i Josep Carbonell i Gener*, Institut d'Estudis Catalans, Barcelona
- ALTUNA, Paxi (1977) *Aditz-languntzaile batuaeren gorabeherak* in *Euskera* XXII, pp. 667-672. (citat a *Euskaltzaindia*, 1988:407)
- ANSRE, Gilbert (1971) *Language standardisation in sub-saharian Africa* in *Current Trends in Linguistics*-Vol 7, Mouton, La Haia-Paris (pp. 680-698)
- BALDAUF, Richard B. Jr & EGGINGTON, William (1989) *Language reform in australian languages* in [LR] Vol IV, pàg 13 i ss.
- BALLARÍN, A. (1976) *Elementos de gramática benasquesa* IFC, Zaragoza.
- BAUTISTA, M.L & GONZALEZ, A. (1994) *Language Reform in Tagalog-based Filipino (Pilipino)* in [LR] (Vol VI) pp. 43-60)
- BAXTER, Alan N. (1992) Portuguese as a pluricentric language in *Pluricentric Languages - Differing Norms in different Nations* Mouton de Gruyter, Berlin-New York (pp. 11-43)
- BEC, Pierre (1959) *Petite nomenclature morphologique du gascon* in *Annales de l'Institut d'Études Occitanes*
- BENJAMIN, Jean (1993) *Language and the struggle for racial equality in the development of a non-racial Southern African nation* in FARDON&FURNISS *African Language, development and the State* Routledge, London-New York (pp. 97-110)
- BOUQUIAUX, Luc; Mc.THOMAS, Jacqueline (1992) *Studying and Describing Unwritten Languages* Summer Institute of Linguistics, Dallas (USA)
- BRADLEY, David (1992) *Chinese as a pluricentric language* in *Pluricentric Languages - Differing Norms in different Nations* Mouton de Gruyter, Berlin-New York (pp. 325-345)

- BRETON, Roland (1979) *Geografía de las lenguas* Oikos-Tau Barcelona
- CACOFORO, Enrico (1935) *Elementi di Somalo e ki-Suahili parlati al Benadir*, Ulrico Hoepli, Milano
- CALVET, Louis-Jean (1983) *Le bambara: planification par défaut au Mali* in [LR] (Vol I: pp.281-287)
- CAPO, Hounkpatin C. (1983) *The rise of the Gbe in West Africa* in [LR] (Vol I: p.289-320)
- CASTELLS, Antoni (1992) *Yankamuj. The search for a Mayan alphabet* Treball del curs *Peoples of Central America and Mexico* del Dr. A.Burns, Ursinus College Pennsylvania
- CLYNE, Michael et al. (1992) *Pluricentric Languages - Differing Norms in different Nations* Mouton de Gruyter, Berlin-New York
- CLYNE, Michael (1992) *Epilogue* in *Pluricentric Languages - Differing Norms in different Nations* Mouton de Gruyter, Berlin-New York (pp. 445-465)
- CLYNE, Michael (1992) *German as a policentric language* in *Pluricentric Languages - Differing Norms in different Nations* Mouton de Gruyter, Berlin-New York (pp. 117-147)
- COJTI CUXIL, D.(1990) *Lecturas sobre la Lingüística Maya* in *Lingüística e idiomas Mayas en Guatemala* (pp. 1-25) England&Elliot CIRMA, Guatemala
- CONTE et al (1977) *El aragonés: identidad y problemática de una lengua* Librería General, Zaragoza
- COWE, Peter (1992) *Armenian as a pluricentric language* in *Pluricentric Languages - Differing Norms in different Nations* Mouton de Gruyter, Berlin-New York (pp. 325-345)
- [CRDTO] (Centre Régional de Documentation pour la Tradition Orale) *Dictionnaire élémentaire fulfulde-français-english* Niamey, 1971
- DAL GUERRA, Rolando & GÓMEZ, Genoveva (1986) *Llengua, dialecte, nació, ètnia* Edición: La Magrana, Barcelona
- DAOUST-BLAIS, Denise (1983) *Corpus and status language planning in Quebec: a look at linguistic education* in *Progress in Language Planning* Mouton Publishers, Berlin-New York-Amsterdam

- DAY, Richard R. (1985) *The ultimate inequality. Linguistic genocide in [L/I]* (p. 180 i ss.)
- DEPARTAMENT DE CULTURA DERA GENERALITAT DE CATALONHA (1982)
Nòrmes Ortogràfiques der Aranés Barcelona
- DESHERIYEV, Ju.D. (1983) *From the soviet experience of the development of national languages in [LR]* (Vol I: pp. 401-461)
- DOKE, Clement (1971) *Shona in Language standardisation in sub-saharrian Africa in Current Trends in Linguistics* Mouton, La Haia-Paris (Vol 7. pp. 689-698).
- EMENANJO, E.N. (1991) *Language modernisation from the grass-roots: the nigerian experience in [LSA]* (pp. 157-164)
- EMENANJO, E.N. (1989) *Planned and spontaneous modernisation of Standard Igbo vocabulary in [LR] Vol IV* (pp. 221 i ss.)
- EUSKALTZAINDIA (1988) *Euskararen Batasuna* Euskal Herriko Unibertsitatea
- FARDON, Richard&FURNISS, Graham (1993) *African Languages, development and the State* Routledge, London-New York
- FELLMAN, Jack (1977) *Hebrew language planning and the public in [LPP]* (pp. 151-156)
- FELLMAN, J.&FISHMAN, J.A.(1977) *Language planning in Israel: solving terminological problems in [LPP]* (pp. 79-95)
- FERNANDEZ, Jocelyne M.M.(1983) *L'unification de la langue Lapone (Same). Le crépuscule des Lapologues ou un aube nouvelle pour la Laponie?* in [LR] Vol II (p.1 i ss.)
- FODOR, István (1984) *Quelques conclusions: comment les "esquimaux" développent -ils leurs perlers en langues littéraires?* in [LR] Vol III (p.455 i ss.)
- FURNISS, Graham (1991) *Standards in speech, spelling and style. The hausa case in [LSA]*
- GARDINER, Alan (1957) *Egyptian grammar (3d ed.)* Griffith Institute. Ashmolean Museum. Oxford
- GEERTS, G. (1992) *Is Dutch a pluricentric language? in Pluricentric Languages - Differing Norms in different Nations* Mouton de Gruyter, Berlin-New York (pp. 71-77)
- GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA (1969-1980) Enciclopèdia Catalana S.A. Barcelona

- HAUGEN, Einar & MARKEY, Thomas L. (1972) *The Scandinavian Languages - Fifty year od linguistic research* - Mouton, The Hague-Paris
- HUTCHISON, J.P. (1991) *Prospects for a harmonized Kanuri orthography: Niger-Nigeria* in [LSA] (pp. 111-134)
- INSTITUT D'ÉTUDES OCCITANES - IEC (1950) *La réforme linguistique et l'enseignemen. de la Langue d'Oc* IEO, Tolosa
- IMART, Guy (1983) *Développement et planification des vernaculaires: l'expérience soviétique et le Tiers Monde* in [LR] (Vol I: pp. 211-240)
- ITEBETE, P.A.N. (1974) *Language Standardisation in Western Kenya: the Luluya Experiment in Language in Kenya* Oxford University Press, Nairobi
- JOCKERS, Heinz (1991) *The alphabetisation of the Tiv: a case study* in [LSA] (pp. 145-156)
- JOAN, Bernat (1996) *Les normalitzacions reeixides* Oikos-Tau. Barcelona
- JONES, Glyn W. & GADE Kristen (1981) *Danish - a Grammar* Glydendal, Copenhagen
- JUNYENT, Carme (1996) *Estudis Africans* Ed. Empúries, Barcelona
- JUNYENT, Carme (1986) *Les llengües d'Àfrica* Ed. Empúries, Barcelona
- KACHRU, Braj B. (1983) *Models of New Englishes in Progress in Language Planning* Mouton Publishers, Berlin-New York-Amsterdam
- KINTANA, Xabier (1988) *Hiztegia bi mila* Elkar, Donostia
- KÖNIG, Werner (1989) *Atlas zur deutschen Sprache* Deutscher Taschenbuch Verlag München
- LABATUT et al. (1987) *Initiation à la langue peule "Jam Tam"* BPU/INALCO. Centre Georges Pompidou. Paris
- LAFONT, Robert (1983) *Problèmes de normalisation dans l'espace occitan* in [LR] Vol II (p.357 i ss.)
- LAMUELA, Xavier (1987) *Català, Occità, Friülà: Llengües subordinades i Planificació lingüística*, Quadrens Crema, Barcelona
- LASTRA, Yolanda & HORCASITAS, Fernando (1983) *La lengua Nahuatl de México in América Latina en sus Lenguas Indígenas* Unesco Monte Avila Editores, Caracas

- LÈBRE, Elie et al. (1992) *Dictionnaire de base français-provençal* CREO-Provença. Ais de Provença
- LEFEBVRE, Gustave (1955) *Grammaire de l'Égyptien Classique* Institut Français d'Archéologie Orientale, Le Caire
- LEITNER, Gerhard (1992) *English as a pluricentric language in Pluricentric Languages - Differing Norms in different Nations* Mouton de Gruyter, Berlin-New York
- LÓPEZ RAQUEC, Margarita (1989) *Acerca de los alfabetos para escribir los idiomas mayas de Guatemala* Ministerio de cultura y deportes de Guatemala.
- LOUW, J.A. (1983) *The development of Xhosa and Zulu as Languages* in [LR] Vol II (p. 371-392)
- MAALU-BUNGI, L.L.(1991) *Langues zairoises et standardisation. La cas du ciluba* in [LSA].
- MALKA, J.-G. (1974) *Étude contrastive du Hausa standard et du parler Hausa de Filingué (République du Niger): Phonologie, grammaire.* Études Linguistiques [citat per Furniss (1991)]
- MASSON, Michel (1983) *La renaissance de l'Hébreu* in [LR] Vol II (p. 459 i ss.)
- [MEC-PUCE] MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y CULTURA - PONTIFICIA UNIVERSIDAD CATOLICA DE ECUADOR (1982) *Caimi ñucanchic Shimiyuc-Panca* ILL-CIEI, Quito
- MILLET, Yves (1983) *Continuité et discontinuité: le cas du tchèque* in [LR] Vol II (pp. 479 i ss.)
- MIŠESKA TOMIĆ, Olga (1992) *Macedonian as an Ausbau Language in Pluricentric Languages - Differing Norms in different Nations*, Mouton de Gruyter, Berlin-New York (pp. 473-452)
- MONTIANO, J.A.&URQUIJO, J.R. DE (1976) *Diccionario "IKAS" Euskera-Castellano/ Castellano-Euskera*, Bilbao
- MOSONYI, Esteban Emilio (1983) *La situación de las lenguas indígenas en Venezuela y en el área del Caribe* in *América Latina en sus Lenguas Indígenas* Unesco Monte Avila Editores, Caracas

- NEWMAN, Rosana Ma (1990) *An English-Hausa Dictionary* Yale University Press, New Haven&London
- NIEDZIELSKI, Henry (1980?) *Language Consciousness and Language Policy in Poland in Language in Poland* (pp. 134-159)
- NOYE, Dominique (1989) *Dictionnaire foulfouldé-français* (Dialecte peul du Diamaré - Nord Cameroun) Paul Geunther, Paris
- OMAR, Asmah Haji (1992) *Malay as a pluricentric language in Pluricentric Languages - Differing Norms in different Nations* Mouton de Gruyter, Berlin-New York (pp. 401-419)
- O' MURCHÚ, Seosamh (1991) *Scientific translation in languages of lesser diffusion and the process of normalisation in Senez (Itzulpen eta Terminologiazko Aldizkaria)* EIZE. Itzaropena, Zarautz (pp. 77-112)
- OUANE, Adama (1991) *L'harmonisation des langues maliennes entre l'intégration nationale et régionale in [LSA]* (pp. 73-85)
- PERROTT, D.V. (1965) *Swahili Dictionary* Teach yourself books Hodder and Soughton, Sevenoaks (UK)
- PERROTT, D.V. (1962) *Teach Yourself Swahili* The English University Press London
- PHU PHONG, Nguyen (1984) *Formation et standardisation du vocabulaire scientifique et technique en vietnamien in [LR]. (Vol III: pp. 1-21)*
- POLOMÉ&HILL ed. (1980) *Language in Tanzania*, International African Institute, Oxford University Press
- POSENER, Georges et al. (1992) *Dictionnaire de la civilisation égyptienne* Fernand Hazan. Paris
- POTTIER, Bernard (1983) *América Latina en sus Lenguas Indígenas* Unesco Monte Avila Editores, Caracas
- PURY TOUMI, Sybille de (1994) *Si le Nahuatl avait été langue générale...Politique linguistique et idéologie nationaliste au Mexique in [LR] Vol VI (PP. 487 à ss.)*
- REBUSCHI, Georges (1984) *Réforme et planification en basque: une expérience en cours in [LR] Vol III (pp. 119-138)*

- REH, Mechthild (1981) *Problems of Linguistic Communication in Africa (African Linguistic Bibliographies)*, Helmut Buske Verlag, Hamburg
- RONAYNE&RUSSELL (1976) *Spoken hausa* Spoken Language Service Inc, Ithaca, New York
- ROSETTI, A. (1973) *Brève histoire de la langue roumaine des origines à nos jours* Mouton The Hague-Paris
- RUBIN, Joan (1977) *Langage standardisation in Indonesia* in [LPP] (pp. 157-179)
- SADEMBOUO, Etienne (1991) *Préalables à la standardisation des langues africaines* in [LSA] (pp. 21-34)
- SAGARNA, Andoni (1988) *Algunos aspectos de la modernización del léxico en varias lenguas*, Tesi Doctoral - Facultat de Lletres - Universitat Autònoma de Barcelona
- SAGÜÉS, M. (1985) *Gramática elemental vasca*, Txertoa, Donostia
- SEBEOK, T.A. ed. (1971) *Linguistics in Sub-Saharan Africa* in *Current Trends in Linguistics-Vol 7*, Mouton, La Haia-Paris
- SEIBICKE, Wilfried (1983) *Wie sagt man anderswo?* Duden Bibliographisches Institut Mainz-Wien-Zürich
- SERBAN, Felicia (1984) *Modernisation de la langue Roumaine* in [LR] Vol III (p.219-238)
- SIGUAN, Miquel (1995) *L'Europa de les llengües* Edicions 62, Barcelona
- SPENCER, John (1985) *Language and Development in Africa - The unequal equation -* in [L/I]
- SPOLSKY&BOOMER (1983) *The modernisation of Navajo* in *Progress in Language Planning* (pp. 235- 252) Mouton Publishers, Berlin-New York-Amsterdam
- TADADJEU, Maurice (1991) *Standardisation des langues au Cameroun* in [LSA] (pp. 165-188)
- TAUPIAC, Jacme (1992) *Diccionari de mila mots* Collègi d'Occitània Tolosa
- THOMPSON, Laurence C.&THOMAS, David D.(1967) *Vietnam* in *Trends in Linguistics* (Vol 2: pp. 816-846)

- TORERO, A (1983) *La familia Quechua in América Latina en sus Lenguas Indígenas* Unesco Monte Avila Editores, Caracas (pp. 61-92)
- TRAORÉ, Karim (1991) *Problèmes orthographiques de Bambara-Jula* in [LSA] (pp. 61-72)
- TUCKER, Archibald N. (1971) *Orthographic Systems and Conventions in Sub-Saharan Afrika* in *Current Trends in Linguistics* The Hague-Paris (Vol 7: pp. 618-653)
- VANDEPUTTE, O. et al. (1994) *El Neerlandés* Fundación Flamenco-neerlandesa, Rekkem (Bélgica)
- VERGOTE, J. (1973) *Grammaire Copte* Ed. Peeters, Louvain
- VILLASANTE, Fr. Luis (1980) *La H en la ortografía vasca* Editorial Franciscana, Aranzazu Oñate
- WALDMAN, Nahum M. (1975) *The hebrew tradition* in *Current Trends in Linguistics* (Vol V: pp. 1285-1330)
- WALTERS, C.C. (1983) *An elementary coptic grammar of the sahidic dialect* Blackwell. Oxford
- WEITENBERG, J. J. S. (1990) *Reform Movements in Armenian* in [LR] (Vol V: pp. 393-408)
- WHITELEY & OMAR et al. (1975) *African Languages Studies (Vol XV)* School of Oriental and African Studies, University of London
- WHITELEY, Wilfred (1969) *Sawhili, the rise of a National Language*, Methuen & Co. Ltd, London
- WHITELEY, W.H. ed. (1974) *Language in Kenya*, Oxford University Press, Nairobi
- WÜEST, Jakob (1988) *Le problème des langues en Suisse alémanique* in *Actes des Universités Occitanes d'Été 1986-87* Nîmes: Association pour la Culture Occitane. (pp. 39-49)
- WYLER, Alfred (1984) *Dialekt und Hochsprache in der deutschsprachigen*, "Pro Helvetia", Zurich. Parteixo de la versió galego-portuguesa: *Dialecto e língua padrom na Suíça alemã* in *Agália* nº 45, primavera 1996, Associação Galega da Língua, Corunha
- ZAGÓRSKA, Maria (1980?) *Standardization and the acquisition of the Standard Language in Poland* in *Slavonic Review* (pp. 91-98)

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Biblioteques

Tel. 1500459753

Tel. + 93 401 4783

